

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouku in zabavo.

Šifra vsak štetek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kamatskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inserat se sprejema do srede zjutraj. — Za zaprte reklamacije se poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Sovražniki v lastni hiši.

Na Ogrskem je mnogo gnijlega. Nekaj protestantskih, framasonskih in od Židov odvisnih plemenitšev se je zvezalo, ki delajo z vsemi sredstvi na to, da razbijejo avstro-ogrsko državo in da sebi zagurajo dobre gnotne dohodke. Duša vsega gibanja je protestantski grof Tisa, sedanjí zborniški predsednik, verna pomagalec sta mu Lukač, sedanjí ministrski predsednik, in slaboznani Kuen Hedervari, bivši ministrski predsednik in bivši ban hrvaški.

Najprej je začela ta prekucijska družba s svojim čednim delom na Hrvaškem. Hrvate je bilo treba narediti nezadovoljne z avstro-ogrsko državo in nezadovoljne z vladarsko hišo, kateri so bili Hrvatje vedno po sinovsko vladani. Poslali so jim v to svrhu feidveblja Čuvaja, moža brez znanja, brez vesti in brez ozira. Kakor srednjeveški valpet je vihtel svoj bič nad Hrvaško ter jim vzel sleherno ustavno življenje. Hrvati so sedaj kakor sužnji, vse morajo pretrpeti, vsako krivico prenesti in ziniti ne smejo nobene besede. Vzeta jim je ustava, Mažžari se laško z njimi igrajo kakor mačka z ujeto miško.

V ogrski kraljevini se je mogla habsburška rodovina najbolj zanašati na nemadžarske narode in na kmečko mađžarsko prebivalstvo. Tudi te narode in narode sloje je treba pritisniti ob steno, še bolj nego se je to dogajalo doseďaj. Omenjena revolucijska družba je mnenja, da se bo to najlažje zgodilo potom nove volilne spremembe. Že doseďaj nemadžarski narodi niso imeli mnogo upliva v politiki, ako postane načrt novega volilnega reda postava, ga bodo imeli še manj. Zmanjšati je treba število onih volilnih okrajev, ki so volili za vladarjevo rodovino zveste poslance, to je geslo mađžarske plemenitaške družbe, in za to se je tudi v novem volilnem redu že temeljito poskrbelo. In še več. Ko so načrt v volilnem odseku pretresovali, so sovražniki Habsburžanov predlagali in sprejeli še novo določbo, s katero se zmanjša tudi število kmečkih volilnih upravičencev. Kmet je povsod stebler države, vsled svoje poštenosti udan Bogu in vladarju, tako tudi na Mađžarskem. Zato je treba lo streti njegov politični upliv.

Zraven pa so ti možje, ki zbirajo sedaj nad Mađžarsko nesrečo in nezadovoljnost, zelo dvomljive vrednosti. Grof Kuen Hedervari je prišel na Hrvaško ubožnejši nego cerkvena miš, ker ta nima vsaj dolgov, a iz Hrvaške je odšel kot milijonar. Sedanjemu ministrskemu predsedniku Lukaču se je ravnokar hotelo v sodni dvorani dokazati, da je oškodoval državo pri pogodbi z bankami zaradi soli za okroglo 4 milijone in jih uporabil za volitve. Grof Tisa je sicer osebno čist, toda kdor drži žakelj drugemu, je sokriv.

Avstro-Ogrska država ima najhujšega sovražnika ne morča v Črni gori ali v Srbiji, ampak doma na Mađžarskem. Tamkaj polaga brezvestna liberalna plemenitaška družba mino za mino, da razstreli skupno avstro-ogrsko državo in odvzame Habsburžanom ogrske dežele. Skrajni čas je, da se naša država kmalu preosnuje na drugi podlagi, ki ne bo na eni strani izročala vseh narodov Nemcem, na drugi Mađžarom, ampak kjer bodo vsi narodi pod varstvom močnega habsburškega orla vživali enake pravice v enotni, le po narodnostih urejeni avstrijski državi.

Vojska.

Mladoturki se že gotovo kesajo, da so strmoglavili mladoturško vlado, ki je hotela z Odrinom Epititi mir. Razmere v turški armadi so tako slabe, upanje na kak uspeh proti zaveznikom tako majhno, da bi sedaj že tudi mladoturška vlada rada sklenila mir, ko bi ga nasprotniki le hoteli sprejeti. Toda sovražnik poče več miru za tako nizko ceno kot prej. Velevlasti to vedo, zato tudi nočejo v prilog Turčije posredovati. Turki sicer razpošiljajo vest, da si tudi bolgarsko ljudstvo želi miru. To je verjetno, ampak ne pod nečastnimi pogoji.

Odrin obstreljujejo bolgarski in srbski vojaki nadalje, a posebnega se ni nič zgodilo. Ravno tako ne pri Janini in Skadru. Odločitev še ni prišla, če ravno se vršijo boji neprestano naprej. Iz tabora bolgarskih in turških čet ob Čataldči se poroča o majhnih praskah in manevriranju manjših oddelkov, sicer pa je vse pri starem.

Toda kaj se godi na galipolskem polotoku, ostaja zavito v tajinstveno meglo. Ne more se nič gotovega izvedeti. Zasebna poročila oznanjajo že skozi več dni dan za dnevom, da se vrši pri Bulairu velika bitka. Vendar natančnega se ne more nič izvedeti. Uradnih poročil pa sploh ni, niti od bolgarske niti od turške strani. Gotovo je, da je treba dogodkom na galipolskem polotoku posevečevati največjo pozornost, kajti kadar bo galipolski polotok v bolgarskih rokah, je morská pot do Carigrada prosta. In v istem trenutku, ko bodo lahko plule grške ladje proti Carigradu, se bo tudi bolgarski mravljinjak ob Čataldči začel gibati in Bolgari bodo po suhem korakali proti Carigradu, da pozdravijo z grškim brodom skupaj turškega sultana.

Velevlasti so se ponudile Rumuniji in Bolgariji, da hočejo posredovati v sornih točkah zaradi meje. Obe državi sta jim izročili svoje zadeve in tako je sedaj vsaj za več dni izključen krvavi spopad med Rumunijo in Bolgarijo. Med Rusijo in Avstrijo se vršijo zaradi mej nove Albanije neprenehoma pogajanja, ki tečejo baje tako, da bi vendar moglo priti do sporazumljenja.

Avstrija in Rusija.

Zopet se sliši in čita, da je zadnje dni razmerje med Avstrijo in Rusijo postalo zopet prijaznejše. A tudi to se čita, da se Rusija hlavno oborožuje in dela vojne priprave ob naši meji ter da tudi Avstrija ne zanemara svojih mej proti Rusiji. Avstrija in Rusija se tako sivo gledata, ker ima vsaka svoj načrt. Kako bi se naj uredile razmere na Balkanu. Avstrija ne dovoli, da bi balkanske slovanske države razdelile med seboj Turčiji odvzeto tako, kot je njim prav. Avstrija ne dovoli, da bi se razširila Srbija do morja, ne dovoli, da bi Črnogorci dobili Skader, ki ga oblegajo že mesece in mesece in ki jih je stal že na tisoče mož. Avstrija ne dovoli, da bi kos stare Turčije, ležeč ob Jadranskem morju, od Črne gore do Valone, pripadal balkanskim državam, ampak zahteva, da se na tem ozemlju ustanovi nova država, takozvana Albanija. Ta država bi bila kakor klin zabita med 3 slovanske balkanske države in bi jim branila pot do morja. Njeno roparsko prebivalstvo — Albanci so po večini divji narod — bi delalo vedno neprimerno, zdaj Srbiji, zdaj Črni gori, zdaj zopet Grkom ali Bolgarom, in miru bi na Balkanu ne moglo biti. Tega pa Rusija ne mara in se nahaja v tem v soglasju z balkanskimi državami. Rusija se ne boji, da bi balkanske države postale premočne. Ona more od njih pričakovati samo povečanje svoje lastne moči. In Rusija dela na to, da balkanske države čim več pridobe in se oproste vsega, kar bi moglo ovirati v bodočnosti njih razvoj. Rusija je proti temu, da se ustanovi velika Albanija, ki bi odrezala Srbijo od morja. Če pa se že Albanija ustanovi, pravi Rusija, se morajo potegniti njene meje tako, da ostanejo Albaniji samo tisti kraji, kjer prebivajo samo Albanci. Mesta Skader, Ipek, Prizren, Djakovo pa ji nikakor ne smejo pripadati in morajo postati Skader črnogorski, ostala 3 mesta pa srbska. Avstrija pa se vsemu temu protivi.

Iz tega zelo si nasprotnega stališča pri presojanju in reševanju balkanskih razmer je razumljivo nasprotje med Avstrijo in Rusijo. Razumljivo je tudi, ako se nasprotja ne morejo v par dneh poravnati. Če bo pa na obeh straneh dobra volja in odkritosrčna ljubezen do slovanskih narodov, se bo gotovo našlo končno sporazumljenje in sprava.

Albanija in Avstrija.

Avstrijska vlada se močno zavzema, da bi se ustvarila na Balkanu samostojna država Albanija in da bi bila kolikor mogoče velika. Sedanjí voditelj naše zunanje politike, minister grof Berhtold namreč računa, čim večja bo Albanija, tem lažje se bo moglo z njeno pomočjo krotiti Črnogorce in posebno Srbe. Grof Berhtold torej hoče, da si Avstrija ohrani vpliv in odločujočo besedo na Balkanu v zvezi s prihodnjo, po večini turško Albanijo, ne pa v zvezi s slovanskimi balkanskimi državami, s Srbijo in Črno goro. Dunajski časninar baron Hlumecki, ki ima tesne zveze z nemškimi politikmi, je pa nedavno pisal, da zahteva tudi, korist Nemčije, da Avstrija in od nje odvisne države (Albanija) segajo do Jadranskega morja, ne pa jugoslovanske države. Iz tega si lahko razlagamo navdušenje naših Nemcev za veliko Albanijo, ki bi

gotovo ne bilo tako veliko, ako bi se slo samo za avstrijske koristi.

Mnogo boljše bi pač bilo, da bi grof Berhtold iskal v politiki in gospodarskem življenju prijateljskih zvez s Srbi, Črnogorci in Bolgari, kakor da si ustvarja novo državo Albanijo, o kateri se sploh ne ve z gotovostjo, kako politiko bo delala v prihodnosti. Ni namreč tako gotovo, kakor si grof Berhtold misli, da bo Albanija na vsak način in za vse čase šla z Avstrijo. Mlajši izobraženi naraščaj v Albaniji nikakor ne gleda, v Avstrijo, ampak v Italijo. In Italija se tega zaveďa ter dela z modro politiko, da si Albance pridobi. Njej je tudi lažje, ker ni sosedja Srbom in Črnogorcev, kakor mi. Rusija si hoče s prijateljstvom ohraniti jugoslovanske države, in to bi bila tudi zelo modra pot za Avstrijo, da si jih pridobi, gotovo sigurnejša nego nova Albanija, katere še do danes ni.

Avstrijski Nemci sami izražajo bojazen, da z Albanijo Avstrija ne bo našla poti do src jugoslovanskih držav na Balkanu. Liberalna „Neue freie Presse“, izhajajoča na Dunaju, se dne 15. t. m. norčuje: Radi Peči ali Djakova ali Prizrena (— ta mesta je pred nekaj časa Avstrija z velikim povdžarkom zahtevala za novo Albanijo —) začeti kako vojsko, je gotovo ena najbolj prsmojenih misli, ki so jo človeški možgani mogli kedaj imeti! — Krščansko-socialni dnevnik v Solnogradu, „Salzburger Chronik“ pa je dne 18. t. m. izvajal: Zaradi par mest, o katerih se ne ve, kateri narodnosti pripadajo, bi bilo nesmiselno, začeti vojsko. Ljudstva monarhije niso voljna zaradi enega albanskega mesta iti v vojsko. Albanija, naj bo velika kakor hoče, ni vredna kosti enega samega nemškega vojača! Od Albanije ne bomo imeli nič, pač pa veliko od slovanskih balkanskih držav, če jih bomo podpirali. Avstrija si more pridobiti ljubezen Srbije, Črne gore in Bolgarije, katero je po neumnem zapravila. Balkanske države imajo pravico do znatnega dela Albanije.

Dobro bi bilo, da bi avstrijska vlada upoštevala te nasvete ter naši Avstriji s prijateljskim postopanjem skušala pridobiti močnej vpliv in velik ugled na Balkanu.

Ruske priprave.

Vkljub vsem poročilom, da se nam ni bati nobene vojske, se Rusija neprestano in vestno oborožuje. Trdnjave na zahodni in jugozahodni meji se z največjo hitrico popravljajo, razširjajo in na novo utrjujejo. Zaposlenih je poleg velikanskega števila vojštvá tudi 30.000 kmetov. Iz Angleške, Francoske in Švedske je dobila vojna uprava silne množine bodečih žic, ki jih ovijajo okoli utrjenih postojank. Največja važnost se polaga podzemskim minam in ročnim granatam, ki so pri obrambi Port-Arturja Rusom dobro služile.

Oskrbi trdnjav z moško, žitom, z zmrznjenim sibirskim mesom in z drugimi živili, posveča vojna uprava že od oktobra lanskega leta največjo pozornost. Dočim se je prej komaj celo leto uvozilo iz Sibirije do 320.000 ton, znaša že sedaj uvoz od novembra lanskega leta 592.000 ton. Ker se plačuje govedo v Sibiriji po 5 do 10 rubljev, je meso zelo poceni. Zlasti pa omogoča bogata letina 1912 obilni nakup žita in krme.

Železniške zveze na zahodu Rusije so se v zadnjem 10letju zelo pomnožile. Važna železniška križišča in mostovi so močno utrjeni. Tudi ceste so v dobrem stanju. Za prodirajočo tujo armado pomenijo veliko oviro ruske železnice, ki imajo širši tir kot pa sosednje države: Nemčija, Avstrija in Rumunija. Železnice bi bile tedaj neuporabne. Nasprotno pa ima Rusija veliko lokomotiv, ki so tako zgrajene, da se dajo kolesa tiru primerno postaviti.

Nova mirovna pogajanja?

Neobvezno, neurađno se Mladoturki zelo trudijo, da bi se začela zopet mirovna pogajanja. Njihí zastopnik je Haki-paša. Angleški poslanik je te dni tudi bolj prijateljski nego uradno sporočil bolgarskemu ministrskemu predsedniku Gešovu, da je Haki-paša bistveno sprejel mirovne pogoje, katere so predlagale velesile, to je odstop Odrina in da se prepusti evropskim velesilam odločitev glede usode egejskih otokov. Poslanik je tudi vprašal Gešova, kake nove mirovne pogoje bi sedaj stavila Bolgarija. Bolgarska zahteva sedaj izven odstopa Odrina tudi vojno odškodnino in mnogo več ozemlja nego pri zadnjih pogajanjih. Zah-

teva po vojni odškodnini je opravičena. Vsled vojne in vsled nadaljevanja te vojske, ker se je mladoturkom naenkrat tako zljubilo, je narodno gospodarstvo v balkanskih državah silno trpelo. Manjka sposobnih ljudi, manjka živine, manjka drugih potrebnih sredstev. To so na vsak način velikanske žrtve, radi katerih nastane pozneje lahko huda gospodarska beda.

Na galipolskem polotoku.

Poroča se, a uradno ni potrjeno, da so se Bolgari pri Bulairu polastili turških utrdb Napoleon in Viktorija ter da imajo Turki v rokah le utrdbo Sultanie. Boj za utrdbo je trajal po teh poročilih 2 dni. Bolgarski vojaki so se zopet s jaino odlikovali. Turški begunci pripovedujejo, da turška armada na Galipoli zelo trpi in pleni, ker manjka kruha. Veliko častnikov in vojakov je boljše pri Bulairju brez dovoljenja zapustilo in se podalo v mesto Galipoli, da si poišče hrane in bivališč.

Zadnja poročila, ki pa tudi niso uradna, pripovedujejo, da se že več dni pri Bulairju vrši nova bitka. Opaža se veliko gibanje čet.

Potrjeno pa je, da je turško brodovje izpadlo iz Dardanel, da izsledi grško brodovje, ki križari v bližnjem Kseroškem zalivu. Toda ko so zagledali Turki grško križarico Averov, ki je ravno bombardirala levo turško krilo pri Bulairju, so se takoj z največjo nagljo vrnili v Dardanele, ne da bi poskusili resen boj.

Na suhem je oviral zadnji čas vse vojaške operacije sneg, ki je precej debelo zapadel. Vesti o smrti Enver-bega se niso uresničile. Nasprotno prihaja poročilo, da se mu je posrečilo pri Rodostu izkreati 20 tisoč mož, ki bodo skušali napasti bolgarsko armado pri Bulairju iz zaledja. Toda malo, kar se je doslej preroškovalo o Enver-begovih nakanah, se je izpolnilo.

Darilo Sukri-paši.

Ker se Šukri-paša v Odrinu tako dobro drži, so sklenile egiptovske princezine khedivove (vladarjeve) rodbine, podariti hrabremu odrinskemu poveljniku častno sabljo, posuto z briljanti in drugimi dragimi biseri. Sukri-paša pa tudi zna delati za-se reklamo. Te dni je naenkrat prifrčala brzajavna vest od njega, da je zopet za dalje časa s svežim mesom obilno preskrbljen. Odkod je vzel meso? Ali je kral stare odrinske konje? Ali pa je vest neresnična, samo da prevari Bolgare, ki postavljajo okoli Odrina novo došle težke topove, s katerimi upajo doseči večje uspehe, kot z dosedanjimi prelaskimi topovi.

Kajpada se o Odrinu zbija sedaj tudi slabe šale. Tako vpraša prijatelj prijatelja: Ali poznaš staro slovensko narodno pesem, ki že poje o Odrinu? Drugi prijatelj: Ne! Kako se glasi? Prvi prijatelj: Odrin', odrin' mi barčica preč, da se ne bova videla več! Drugi prijatelj: Au!

Boji za Skader.

Črnogorski kralj Nikita je izročil vrhovno poveljstvo oblegovane armade srbskemu generalu Vojnoviču, ker je sam obolel. Glavni boji se še vedno bijejo za utrdbo Brdica. Srbski oddelki so se pomaknili že pod glavne brdiške utrdbе. Turki se na Brdici močno držijo. Srbi in Črnogorci imajo že sicer pred Brdico razpostavljene težke topove, iz katerih bljujejo ogenj na utrjen grič, vendar Brdice Turki ne dajo. Izgube so na obeh straneh velike. Turkom je na utrdbah že zmanjkalo priprav za ponočno razsvetljevanje in daljavo in zaradi tega se Srbi ponoči vedno bolj približuje turškim postojankam pri Brdici. Utrdbo Bardanjol, katero so Črnogorci in Srbi zavzeli, bi radi Turki po vsej sili dobili zopet nazaj. Turki delajo vedno izpače iz svojih postojank, a so vrženi povsod nazaj. Turška poročila pravijo, da so Turki dne 20. in 21. februarja tako uspešno napadli od Črnogorcev zavzeto utrdbo Bardanjol, da je ista padla zopet turškim četam v roke; toda Črnogorci odločno zanikujejo to poročilo. Okrog Skadra vlada huđ mraz. Gora Taraboš je pokrita s snegom. Turškim vojakom delata mraz in pomanjkanje velike preglavice.

Tudi velevlasti se pripravajo med seboj za Škader. Nemčija, Avstrija in Italija bi rajše videle, da imajo Škader albanski Turki, nego Črnogorci. Črnogorci storijo vse, da pripade Škader njim. Črnogorski odposlanec v Londonu, Popovič, je izjavil zunanjemu ministru zunanjih zadev, da je bila želja po Skadru za Črnogorce glavni povod, da je začela vojna. Črnogorci so imeli pri obleganju Skadra tako velike izgube in kopčni uspeh obleganja je tako blizu, da se Črna gora ne sme na noben način odreči Skadru.

Popovič je konečno izjavil: „Črna gora raje pogine, če ne dobi Skadra!“

Izjavi črnogorskega delegata (odposlanca) Popoviča se je pridružil tudi srbski delegat dr. Vesnić, ki je izrekel popolno solidarnost Srbije s Črno goro.

Albanci korakajo proti Bitolju.

Iz Carigrada se javlja, da koraka 15.000 albanskih prostovoljcev in razpršenih turških vojaških čet, katere je zbral turški general Džavid-paša v albanskih gorah, proti Bitolju, in iz Soluna se pa brzajavljaja, da tudi general Kora Seid-paša zbira čete pri Beratju, da skupno napadeta Bitolj. Te turške vesti se zde precej bahave, ker nihče ne verjame, da bi zamoglo 15.000 turških mož kaj izdati proti 40.000 mož, katere imajo Srbi pod poveljstvom generala Jovanoviča zbrane pred Bitoljem.

Katoliška cerkev in Bolgarija.

Bolgarska ustava daje vsem veroizpovedanjem popolno versko svobodo in katoliška cerkev se zara-

di tega ne more prav nič pritoževati. Dokaz za to so dobre razmere, v katerih živi katoliško prebivalstvo s svojimi pravoslavni rojaki ter usluge in časti, ki se od strani bolgarske vlade izkazujejo zastopniku Rima. Dva škofa upravljata neovirano severno in južno Bolgarijo. Msgr. Doulet, francoski (!) pastirist v Ruščaku vodi na severu 15 župnij in semenišče. Enako število župnij je pod vodstvom Italijana (!) msgrja Meinija, avstrijskega kapucina, upravitelja apostolskega vikariata Plovdiv-Sofija. V Plovdivu je domača katoliška duhovščina, ki jo vzdržuje država. Katoliški duhovniki so prosti vojaške službe. Država jih plačuje kakor učitelje in duhovno upravitelje in čutijo se tukaj bolj svobodne kakor v marsikateri katoliški deželi. Zlasti se izkazuje, velike usluge katoliškim šolam in penzionatom, ki neovirano poučujejo več nego 2000 učencev. Kolegij sv. Avgušt na ima od države naziv „Katoliška gimnazija“ ter je iste veljave kakor državne gimnazije in je kakor obrtna šola od države priznana. Med tem pa, ko se katoličani v Bolgariji radujejo popolne svobode, se je pa njih število v turški Makedoniji v kratki dobi 15 let skrčilo od 30.000 na 7000, kar priča dovolj, kaj more katoličanstvo pričakovati od Turčije!

Bolgarska prijaznost nasproti katoliški cerkvi že sedaj blagodejno vpliva tudi na Srbijo. Srbi si želijo, da se razmere katoličanov v Srbiji uredijo dogovorno s sv. Očetom. Cim močnejše bodo postale balkanske države, tem samostalneje tudi nasproti pravoslavni Rusiji. Dobra katoliška cerkvena politika med balkanskimi narodi, seveda ne z Italijani in Francozi, bo pospeševala zaželjeni razvoj, da se Balkan odreče pravoslavju in povrne k Rimu.

Čudna rešitev bolgarskega vojaka iz turških rok.

Neki bolgarski vojak, rodom „Čirpanec“ (Cirpa je malo mesto v bližini Plovdiva), kateri se je udeležil prve bitke pri Odrinu, padel je lahko ranjen Turkom v roke. Odpeljali so ga v bližnjo trdnjavo. Tam je moral prestati grozne muke. „Čauš“ (turški korporal) mu je vzel denarnico, v kateri se je nahajalo 80 levov; sploh so ga oropali vsega, kar je imelo kakšno vrednost. Potem mu je eden Turčin zagnal nož v grlo, a ruta, katero je imel obvezano okrog vratu, je preprečila, da ni bil smrti zadet. To še ni zadostovalo tem turškim razbojnikom. Izrazili so se, da si hočejo napraviti malo igro s tem bolgarskim vjetnikom. Postavijo ga ob neki zid. „Čauš“ ga povelje, da se sproži nekaj strelav v Bolgara. Za njega nastane mučen trenutek. Hitro izmoli poslednjo molitev k Vsemogočnemu. Težke misli na domače se ga polaste.

Izda se turško povelje: „Ogenj!“ Okoli 10 krogelj sfrči iz puškinih cevi. V največje začudenje niti ena ne zadene vojaka. Bolgarski junak se pa v tem trenutku, misleč, da si s tem reši življenje, zgrudi na tla. A prevaril se je. Turki še niso bili zadovoljni z njegovo „smrtjo“. Krvoločnost turško, o kateri je že v mladosti slišal pripovedovati, občutil je sedaj v polni meri. Začnejo ga z bajoneti zbadati ter tolči s puškinimi kopiti. Še-le potem, ko je bil že po vsem telesu razmesarjen, so se odstranili, misleči, da je mrtev.

Črez nekoliko časa se zmračí. Z veliko težavo, izmučen vsled prizadetih mu težkih ran, splazi se bolgarski vojak do praznega turškega okopa; tam si za silo obveže rano. Po kratkem odmoru spleza zopet dalje po okopu in dospe do nekega turškega mrtveca. Brzo ga sleče ter se obleče v to turško oblečilo. Sedaj se čuti malo pomirjenega. Hitro nadaljuje plezanje po rebri „Papas-Tepe“ navzdol proti reki Marici. — Kmalu naleti na bolgarsko stražo, kateri razloži svoje grozne muke in opiše svoj nevarni beg. Odvedli so ga na obvezovalno postajo, od tam pa je bil odpeljan v bolnico.

Zdravniki, ki so zdravili tega vojaka in videli njegovo stanje, izrekli so, da to je res čudež. Kako je mogel preboleti tako grozne rane. V trenutku, ko je viselo njegovo življenje samo še za las, ni izgubil poguma. Kljub vsem težkočam, katere je prestal, se je še šalil, rekoč: „Ali vam ni znano, da se „Čirpanec“ ne boji niti noža?“

V dveh mesecih je ozdravel. Sedaj že drugičrat izpostavlja svoje življenje v nevarnost pred turškimi granatami in kroglicami na bojnem polju.

Kaj misli Italija?

Italijanski zunanji minister San Žuljano je dne 22. februarja govoril v seji laške zbornice o zunanjem političnem položaju. Mož je mnogo bolj premeten kot naš grof Berthold. Naš grof grozi na vse kraje, le Albaniji in Nemčiji se prijazno smehlja. San Žuljano pa je imel prijazno besedo za Albance, za Srbe, Črnogorce in tudi Turke. Italija pripoznava načelo: Balkan balkanskim narodom.

Politični ogled.

— Dne 20. februarja: Finančni odsek državnega zbora je nadaljeval razpravo glede predloga, da bi smele odslej davčne oblasti po svojih uradnikih vpogledati v trgovske knjige in da se potem odmeri oseba dohodnina trgovcem glede na njih dohodke, ki so razvidni iz trgovskih knjig. Odsek je po končani razpravi predlog sprejel. — Na Ogrskem prihajajo vedno večje umazanosti, ki jih počenja o liberalci, na dan. Ministrski predsednik Lukač je tožil bivšega državnega tajnika finančnega ministra Desyja, ker mu je ta očital, da je on (Lukač) porabil 4 mi-

ljijone državnega denarja za volilno agitacijo liberalne stranke in druge zasebne namene. Lukačev nasprotnik je na sodnji sicer ponudil dokaz resnice, a sodišče dokaza resnice ni pripustilo in je Desyja obsojilo v enomesečni zapor in denarno globo. — V Budimpešti je bil izvoljen za župana žid in milijonar F. Holtai. — V Gorici je umrl gorški deželni glavar dr. Pajer. — Na Francoskem je prevzel vlado novi predsednik ljudovlade, Poincare. — Nemiri v Mehiki se nadaljujejo. Uporne čete ropajo in požigajo po deželi.

— Dne 21. februarja: Cesar je sprejel danes radi vojaških zadev vojnega ministra generala Krobatina. — Finančni odsek državnega zbora je sprejel predlog, da se oprostijo kazni tisti, ki so od l. 1909 pa do letos priznali premalo osebne dohodnine. — Poveljnik avstrijske mornarice, grof Montekukuli, je danes odložil vse svoje službene posle. — V Mehiki je bil za začasnega predsednika ljudovlade izvoljen neki Huert, ki je pristaš vladne stranke. Ko bo Huert odstopil, bo baje izvoljen za predsednika vodja vstašev, Diaz. Število mrtvih v zadnjih bojih znaša 3000, ranjenih pa 5000.

— Dne 22. februarja: Cesar se čuti zelo čilega in zdravega. Delo izvršuje redno kot doslej. Le izprehod na prostem so mu zdravniki radi huda mraza, ki vlada na Dunaju, odsvetovali. — Med Rusiji in Poljaki v Galiciji se vrše v Lvovu pogajanja glede volilne spremembe za gališki deželni zbor. Poljaki, ki imajo večino v tem deželnem zboru, hočejo Rusinom ravno tako prikrjati njih pravice, kakor Nemci nam štajersk m Slovincem Rusini se evrstvo držijo ter branijo svoje pravice. Poljaki pa tudi nočejo odnehati. Veliki narodi bi tudi v Avstriji radi uveljavili nad malimi Bismarkovo načelo: „Moč gre pred pravico!“ — V Mehiki hočejo uporniki umoriti bivšega predsednika Madero. — V Pekingju na Kitajskem je umrla cesarica-vdova Lung-ju. Cesarica je bila zelo odločne in častihlepne narave. Njen mož, bivši cesar Kwang-sui je bil igrača v njenih rokah, ona je vladala po svoji volji.

— Dne 23. februarja: Zopet se sporoča, da bo postal naslednik dr. Nagla na Dupaju litomerski škof dr. Gros, o katerem gre glas, da se mnogo briga za katoliško organizacijo in jo z veliko ljubeznijo pospešuje. — V Mehiki so umorili bivšega predsednika Madero in podpredsednika Juareza. — Koroški nemški poslanec Dobernig pozivlja Nemce, da na pravijo nemški most do Gorice in do Trsta. Slovenci ga moramo podreti! Dobernig je tudi prosil Nemčijo, da bi se bolj brigala za avstrijske Nemce. Kdor je sam preslab za življenje, mu pač ni pomagat. Tudi na Madžare stavi Dobernig zaupanje, da se bodo borili proti Jugoslovanom. Bo vse brez uspeha, nazadnje zmagamo mi. — Na Goriskem v Tomaju so imeli socialno-političen shod, ra katerem je predaval tudi dr. Krek. — Na Hrvaškem se baje že kmalu odpravijo vse izjemne odredbe iz Čuvajevnega časa. Ne verjame mo, dokler ne vidimo dejstev. — Ogrska zbornica se snide jutri.

— Dne 24. februarja: Opozicija se ni udeležila današnje prve seje. Ministrski predsednik Lukač se je zopet branil, zakaj in kako je vzel polpeti milijon državnega denarja za zadnje voltve. Govor je naredil slab utis. Sodi se, da je Lukač preveč umazan in se ne bo mogel več oprati. Opozicija pride v zbornico, ko se začne razprava o novem volilnem redu. — Ogrski naučni minister Žiči je dal ostavko, ker noče več sedeti z Lukačem na eni ministrski klopi skupaj. — Cesar je odstopivšemu poveljniku mornarice, admiralu Montekukuliju podaril svojo sliko v dragocenem okvirju s svojimi, iz briljantov izdelanimi začasnimi črkami.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: predposna Simplicij, ; Blaženi Karol.
3. ponedeljek: Kuaiganda cesarica; Andrej, mučenec.
4. torek: Ksimir, sp; Lucj I., papež.
5. sreda: Agapeta s tovarisi, muč.; Evzebij.
6. četrtek: Fridolin, opa.
7. petek: Tomaž, Akvinčan, cerkv nčenjak.
8. sobota: Janez od Boga, spoz; Filem n, muč.

Odlikovanje. Cesar je podelil svetniku v ministstvu dr. Ivanu Žolgerju viteški križec Leopoldovega reda.

Iz politične službe. Okrajni glavar v Konjicah, Ernest pl. Lehmann, je imenovan namestniškim svetovalecem.

* Iz sodne službe. Zapredsednika celjske okrožne sodnije je imenovan nadsvetnik graške deželne sodnije, Adalbert Kocian. — Dvorni svetnik in doseđani predsednik celjskega okrožnega sodišča, dr. M. Bouvier, je imenovan za predsednika deželne sodnije v Celovcu.

* Nov poveljnik naše mornarice. Na mesto odstopivšega poveljnika vojne mornarice grofa Mo tekukuli je imenovan podadmiral Haus. Novi poveljnik je bil dozdaj nadzornik naše mornarice in je eden najspodobnejših častnikov avstrijskega bojnega brodovja. V naši mornarici služi že od leta 1869. leta 1905 je postal kontreadmiral, leta 1910 pa podadmiral. Haus je neki med častniki kakor med mornarji zelo priljubljen radi svojega prijaznega obnašanja. Rojen je leta 1851 na slovenski zemlji, v Tolminu na Goriskem, kjer je bil njegov oče oskrbnik. Ker je bil oče poznije oskrbnik na gradu Bubujarici pri Metliki, je preživel tamkaj svoja detinska leta. Že kot deček in kasneje kot mladenič se je odlikoval vsled svoje izredne na-

darjenosti in temeljitosti. Kot mornariški častnik je živel zgolj svojemu poklicu ter ne preste o študiral in si izpopolnjeval svoj razum. Podadmiral Haus je rojen in vzgojen na Slovenskem. Ne trdimo sicer, da je Slovenec, a to vemo, da vzgaja svoje otroke tudi slovensko, česar marsikateri „rodoljub“, ki se bije ob vsaki priliki na svoja narodna prsa, ne stori. Podadmiral Haus govori 8 jezikov in med njimi tudi slovenski in hrvaški.

* **Pomiloščenje.** Cesar je pomiloštil 85 kaznivcev in kaznjenk. Na mariborsko kaznilnico jih odpade 11.

* **† Bisernomašnik Matija Sinko.** V Sred šču je dne 21. februarja umrl vič. g. bisernomašnik Matija Sinko. Č. g. Sinko je bil rojen dne 10. septembra 1829 v Središču. Ker je kazal posebno bistroumnost, poslali so ga v Varaždin v latinske šole. Tamošnjo Grazredno gimnazijo je dovršil z odliko. Modroslovje je študiral v Zagrebu, bogoslovje v Gradcu ter bil dne 20. septembra 1852 posvečen v mašnika. Dne 6. novembra je nastopil kaplansko službo pri Sv. Lovrencu v Pušcavi. 13. nov. 1854. je bil imenovan za adjunkta in učnega prefekta v bogoslovnem središču v Gradcu. Dne 8. nov. 1858 je bil prestavljen kot kaplan k Sv. Lenartu v Slov. gor.. Koncem septembra 1859. ga je vladika A. M. Slomšek imenoval za profesorja naravoslovja v novoustanovljenem bogoslovju v Mariboru. Bogoslovci so ga spoštovali in ljubili ter mu ostali udani in pa hvaležni. Pri svojih učenceh si je zagotovil blag spomin. Dne 28. februarja 1875 je postal župnik v Ljutomeru. Leta 1880 je stopil v začasni pokoj, čez 3 leta, to je dne 21. januarja 1883, pa je zopet prevzel župnijo Gornja Sv. Kungota. Koncem septembra 1893 je stopil v stalen pokoj ter se preselil na svoj rojstni dom v Središču, kjer je kot vpokojeni župnik večkrat pomagal v domači župniji v dušnem pastirstvu in zahajal v šolo več let. Leta 1902 je obhajal zlato sv. mašo. Dne 22. septembra 1912 je obhajal 60letnico mašništva ali biserno sv. mašo. — Rajni je bil velik prijatelj našega mladinskega gibanja. Mladina, združena v mladeniških organizacijah, je bila njegovo veselje. Posebno vesel je bil rajni Orlov. Sam je bil, čeravno že 84 let star, predsednik središkega Orla. Pogreb se je vršil na pokojnikov gođ v ponedeljek dopoldne in je bil nad vse sijajen in velikanski. Pridigo je imel in vodil sprevođ v spremstvu 22 duhovnikov središki rojak župnik in poslanec č. Jos. Ozmeč. Središki Orel, kateremu je bil blagi pokojnik izredno naklonjen, se je udeležil sprevođa v kroju. Svetila mu večna luč!

* **Kje je sv. križ?** Stara in lepa kršćanska navada je, da postavljamo na mostovih in brveh znamenje sv. križa, ob bregovih pa kipe sv. Janeza Nepomuka. Voda je silen element in v boju in obrambo proti njej potrebujemo božje pomoči. Tudi na ptujskem mostu, ki veže Ptuj z Bregom, je stalo, odkar se ljudje spominjajo, znamenje sv. križa. Pri zadnjem popravljanju mostu pa je križ naenkrat izginil. Ljudje ga pogrešajo. Župan Ornič se rad da v „Stajereu“ pohvaliti, da spoštuje vero in verske navade slovenskega ljudstva. Besede čujemo, a dejanja so drugačna. Če bo nam ptujska gospoda začela odpravljati križe in kapele, potem si naj vzame tudi korajžo, da bo to odkrito priznavala.

* **Soc.-demokratska straholada.** Morilec socialno-demokratskega poslanca Sumajerja, Pavel Kunšak, navaja kot razlog za svoj čin, da so ga socialni demokratje, ko se je z njimi skregal, preganjali iz delavnice v delavnico, a nazadnje sploh ni mogel več dobiti službe, kdor ne trobi v rdeči rog, gorje mu! Ravnokar zopet poročajo časopisi, kako so preganjali rdečkarji 65letnega delavca Franca Müllerja na Dunaju, ki je 32 let neprenehoma delal pri tvrdki Gregenu. Dasi se jim je slednjič udal in stopil v njihovo organizacijo radi ljubege miru, mu tudi še sedaj ni, so dali pokoja, temveč ga pregnali iz tovarne. 32 let je delal in pustil vso svojo moč v tovarni, slednjič pa je bil vržen na cesto vsled zabteve rdečkarjev. Taki so ti osrečevalci delavstva! Ubogi delavec, ki jim gre na lim!

* **Kršćansko misleči delavci napreji!** Zadnji čas se je začelo delavstvo po vseh deželah zbirati v kršćanske organizacije. Nova smer v delavskih vrstah obsoga skoro povsod lepe uspehe. Pri volitvi v bolniško blagajno ljubljanske tobačne tovarne so zmagali s 1581 glasovi Kršćansko-socialni delavci. Socialni demokratje so dobili samo 420 glasov. Tudi v Fürstenfeldu na Srednjem Stajerskem so zmagali kršćanski socialci. Poprej so imeli tamošnjo bolniško blagajno v rokah socialni demokratje. Kaj pa je z našimi spodnještajerskimi bolniškimi blagajnami?

* **Liberalci plešejo v postnem času.** Kranjski in goriški liberalci pridno prirejajo sedaj v postnem času plese, na katerih gubijo slovensko mladino in ji ubijajo vse višje cilje. „Slovenec“ poroča, da vabi liberalno društvo slovenskih trgovskih sodruđnikov na Kranjskem na velik ples v soboto, dne 1. marca. Naši bratje na Balkanu bijejo s krutim Turčinom krvav boj, vsi Slovani in pošteni ljudje sočustvujejo z njimi, a slovenski liberalci — plešejo.

* **Liberalci ne marajo revnejših slojev.** „Slov. Narod“ piše, da je naša započeta organizacija kmečkih poslov, viničarjev in kmečkih delavcev vzbudila v politično mislečih in delavnih krogih na Spodnjem Stajerskem izvanredno veliko pozornost. S tem liberalci priznavajo, da smo začeli prav, ko smo se lotili potrebne delavske organizacije. Liberalci, ki je napisal omenjene vrste, pa je odkril obenem tudi svojo popolnoma liberalno dušo. Delavci, mali in srednji posestniki, kmečki posli in sploh ogromna večina ljudstva, je liberalcem manj vredno blago. Liberalna

stranka hoče zato v bodoče sprejemati med svoje pristaše samo veleposestnike, trgovce, obrtnike, tovarnarje in sploh bogate, se sloje. „Slovenski Narod“ piše namreč: „Za Narodno stranko bi se bilo v bodočnosti odločiti, ali bo delala gospodarsko politiko javnih, neodvisnih (revnejših) slojev, ali pa vele, osesmičkov, trgovcev, obrtnikov. Prej kot ne se bo odločila za slednje.“ Liberalci menda upajo, da bodo dobili od bogatašev, katere hočejo organizirati, kot protutež naši delavski organizaciji, kaj denarja, da zakrpajo rane pri „Narodnem Listu“ in pri udeležencih njihovih gospodarskih podjetij.

* **Nemci se umikajo.** V Sevnici ob Savi je bila v požarni brambi večina članov Slovencev in zato so se ojunali, kar ni vedno slovenska navada, ter si izvolili slovensko vodstvo in upeljali slovensko poveljevanje. Sevniki posilnemei so bili hudo pobiti. Za vse, kar je nemškega, skrbno brežiško okrajno glavarstvo pa je našlo v svoji — ne morem reči znan — bistroumnosti dlako v jajcu (oblasti napako) in je razveljavilo volitev. Stari nemški odbor je sedaj še enkrat stopil skupaj ter delal bojne načrte. Toda naj je obračal stvar na desno ali na levo, vedno je prišla slovenska večina na dan. Sukri-paša se junaško drži v Odrinu, čeprav mu trda prede, in se noče vdati. Sevnikiški požarni odbor pa je sklenil, se prostovoljno umakniti. Nemci se umikajo, kjerkoli najdejo pogumne Slovence, ne pa bojazljivih kukavice.

* **Ali je tega treba?** V nedeljo, dne 23. t. m., je bilo v Ceršaku delavsko zborovanje. Okrajno glavarstvo mariborsko je orožnikom v Št. Ilju v nedeljo dopoldne ekspresno zapovedalo, da morajo takoj v Ceršak ter tamkaj paziti na red in mir. Orožništvo je razumelo to povelje tako, da je stražilo Šullerajnsko šolo. Ko so se podali zborovalci na zborovališče, zasvetili so se v zraku orožniški bajoneti. To upliva vedno izzivalno. Venčar pošteni Cirberžani se ne dajo tako hitro spraviti iz ravnotežja, četudi se jim zadnji čas, odkar je Šullerajn postavil tja šolo, pogosto prikažejo bajoneti. Za Šullerajnsko šolo se brigajo sploh toliko kot za lanski sneg, zato ima šola tudi samo otroke, ki bivajo preko Mure v nemških krajih. Skrb mariborskega glavarstva za cirberško šolo pa je tako velika, da se da iz nje prav dobro spoznati, na katero nacionalno plat se c. Kr. gospodje bolj nagibajo.

* **Zdravniki stavkajo.** V Mariboru so začeli stavkati zdravniki nasproti članom okrajne bolniške blagajne. Nočejo zdraviti teh članov. Pridružil se jim je zdravnik v Št. Ilju, dr. Venigerholc, dr. Fašing v Št. Lenartu, dr. Kren, dr. Krautgaser in dr. Bart v Cmureku ter dr. Čeh v Zg. Sv. Kungoti. Zaradi nastavljenja novega blagajniškega zdravnika dr. Fridriha je nastalo namreč nesporazumljenje med bolniško blagajno in organizacijo zdravnikov, in zdravniki so začeli štrajkati. Organizacija zdravnikov je baje želela, da se nastavi dr. Urbaček ml., a bolniška blagajna ga ni marala. Vsled štrajka veliko trpijo člani bolniške blagajne izven Maribora, in zato bi bila dolžnost politične oblasti, da posreduje in napravi red.

* **Prepovedano bolgarsko predavanje.** Po garski poslanec dr. Spisarevski je nameraval predavati v nekem družbenem domu v Pragi. Policija je predavanje prepovedala z razlogom, „da bolgarski jezik v Avstriji ni navađen“. 1. marca pa pridejo v Trst zborovni odposlanci Albancev. Bog ve, v kakem jeziku bodo ti govorili. Saj albansčina pri nas tudi ni navađna.

* **Propadanje kmečkega stanu.** Prodajanje posestev na Koroškem in izseljevanje se zadnje čase močno širi. Deželni odbor je zato izdal svarilno okrožnico na vsa županstva, naj občine, kolikor je v njihovih močeh, zabranjujejo izseljevanje v Ameriko. Ne vemo, če bo to kaj pomagalo, vemo pa, da Koroška deželna politika nemških nacionalcev ni prava, temveč škodljiva kmečkemu ljudstvu. Deželni odbor naj nikar ne kupuje v slovenskem delu Koroške posestev taliranih grofov v ta namen, da bi naprej germanizoval, ampak naj rajši pomaga revnim kmetom, da jim ne bo treba prodajati svojih kmetij. Davki preveliki, letine slabe, pogubni liberalizem s svojimi razvadami, vse to žene kmeta z njegovega doma v tuji svet — a deželni odbor pa hoče s kmečkimi žulji nakupovati s posojili seveda posestva plemenitašev, da naseli privandrane Nemce v deželo. Imajo že cel načrt za slovensko Rožno dolino in celovško okolico, kako bi jo čim preje udušili v nemškem morju.

* **Nove avstrijske poštnne znamke.** V kratkem dobimo v Avstriji nove poštnne znamke, s katerimi namerava poštna uprava prihraniti 10.000 K. Dosedanje znamke so bile namreč natisnjene na svetlem papirju, nove se pa natisnejo na navadnem. Spremeni se deloma tudi barva posameznih znamk. Dosedanja 50vinarska znamka se popolnoma opusti, namesto nje se pa uvede nova znamka po 72 vin., ki je potrebna za zavojni promet.

* **Velike vojaške vaje 1. 1913.** Nasproti poročilom, da letos velikih vaj ne bo, se poroča iz vojaških krogov, da se tudi letos vrše končne velike vaje, katerih se pri pehoti in pri loveih udeleži tudi 35 rezervnikov pri vsaki stotnji. Katere čete in kje se bodo vršile te velike vaje, se določi pozneje.

* **Nove vojaške čete v III. armadnem zboru.** Dne 1. marca 1913 se ustanovi v Vipavi trdnjanski artiljerijski bataljon št. 8, gorska topniška havbična divizija št. 4 v Špitalu ob Dravi, gorski trenski eskadron št. 23 v Beljaku in gorski trenski eskadron št. 13 v Tolminu na Goriškem.

* **Ne v tujino!** Iz Amerike piše prijatelj nekega našega naročnika: „Strašno hudo je tukaj. To-

varne odpušćajo delavce; na 10 tisoče jih je v vsakem mestu na teden odpušćenih od dela. Velika revščina vlada v družinah ubogih delavcev. Draginja je grozna, kakota nam trka na vrata. Rešitve ni nobene, saj je še beračenje prepovedano. Nazaj v staro domovino ne moremo, ker nam manjka denarja. Dragi! Povej našim dobrim Slovincem, naj ne sli o v Ameriko. Oh, kako rad bi bil doma na Slovenskem! Bodite srečni Slovenci na Slovenskem.“ — Naj bodo te vrstice v svarilo tistim, ki dan za danem silijo v Ameriko.

* **Gradec.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ vabi na prireditve v nedeljo, dne 2. marca 1913 v dvorani restavracije „Goldener Stern“, Sparbersbachgasse 65. Spored: 1. Tamburanje društvenega tamburaškega zbora. 2. Iv. Laharjar: Prezgodnji cvetlici, poje mešani zbor. 3. Jak. Aljaž: Ujetega ptčka tožba, poje mešani zbor. 4. „Domen“, narodna igra s petjem v petih dejanjih. 5. Prosta zabava s petjem in tamburanjem. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

* **Napoved za osebno dohodarino.** Rok za vlaganje napovedi za odmero osebno-dohodninskega davka se je podaljšal do 31. marca t. l.

* **Zvišanje cen usnju.** Usnjarski kartel (zveza) je občutno zvišal cene usnju. Usnje za fine čevlje, ki je stalo prej 3 K 60 vin. do 4 K 40 vin. kg, je pri 1 kg dražje za 1 K. Zlasti se je podražilo usnje za cene čevlje; blago, ki je stalo prej 1 K 80 vin., oziroma 90 vin. do 1 K 80 vin. kg, stane sedaj 2 K 80 vin. do 3 K, oziroma 2 K do 2 K 40 vin. kg. Zopet so torej bolj udarjeni široki ljudski sloji. Boj proti izrodnom kartelov!

* **Tržno poročilo.** Cena živin je na graškem in dunajskem tržišču zopet trdna. Posebno zelo se povprašuje po pitani živini. — Žitne cene gredo še vedno nazaj. V soboto je na dunajskem žitnem tržišču padla cena pšenice za 5 vin., rži tudi za 5 vin., ovsu pa za 6—8 vin. Cena koruzi pa se dviguje. Čeravno je cena žitu zadnji čas že občutno padla, pri nekaterih vrstah celo 1—2 K in še več, venčar veliki mlinarji in trgovci nočejo iti s ceno moke nazaj. Izgovarjajo se, da mlini ne morejo mleti, ker primanjkuje vode in da bodo v kratkem šle cene žitu zopet naprej, ker so ozimne splošno povsod slabo prezimile. — Kava postaja cenejša. Iz Amerike pošiljajo sedaj na tisoče meterskih stotov kave in nasledek tega je padanje cen. — Cena slami in senu se dviguje. V Gradcu je cena tekem enega tedna poskočila pri slami za 20, pri senu za 30 vin. — Jermeni se podražijo za 10%, tako so sklenili vsi avstrijski jermeparji, ker so se podražile tudi kože.

* **Na tisoce priznanj iz vseh dežel priča o popolnem usehu Tomažev žlndro za spomladno s. tev.** Tudi na jese ske s. te, ki še niso dobile nobenega fosfora kislega gnojila, se priporoča potrositi Tomažev žlndro.

* **Na smetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel se vrši od 17 do vstevsi 20 marca četrti knjigovodni tečaj za kmetijske posestnike.** Udeleženci tečaja dobe na zavodu v kolikor pripušća prostor, prosto stanovanje. Manj premožni, za stvar res vneti udeleženci si lahko izprosijo podpore v znesku 10 K. Potek se prične vsak dan ob osmih zjutraj. Pri avk temu tečaju se naj pošljejo najk sneje do 8. marca t. l. na ravnateljstvo kmet šole v Št. Jurju ob juž. žel.

* **Novo knjigo „Molite bratje“.** Molitven k srškega župnika bl. Janeza Vianaja Z velikim tiskom. Cena: Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80, f. v. šegrin zlata obreza K 2.40. To je najnovejši molitvenik z velikim tiskom za slabovdne, ima krasno zunanjo oprmo, priročno obliko in je z 1. tiskom. Onsega tudi vse potrebne in zel. lepe molitve, povzete deloma po spisih srškega župnika — „Tolažba dušam v vica“h. Priredil župnik Fr. Bl. weis. Cena z rudečo obrezo K 1.20, z zlato obrezo K 1.80, v šegrinu z zlato obrezo K 2.40. Oba molitvenika se naročata v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **Čenjenim naročnikom.** Vse tiste cenj. naročnike, k se lista niso plačali **do konca preteklega leta 1912**, uludno prosimo, da pošljejo zaostalo naročnino. Prihodnji mesec bomo napravili vsem naročnikom, ki še dolgujejo naročnino za leto 1912, na ovitek rudeče križe. — Ako bi pri dopošiljanju lista še bil kak nered ali če bi morebiti bili tuntam naslovi napačni, naj se nam blagovoli to takoj naznaniti, da se vsak nered odpravi. Upravništvo »Slov. Gospodarja«.

Mariborski okraj.

m Maribor. Krčevinski in lajtersberški viničarji in delavci so prišli v nedeljo, dne 23. februarja, v lepem številu na shod, ki ga je sklicala Jugoslovanska strokovna zveza. Sklenili so, ustanoviti so svoje društvo, namreč skupino Jugoslovanske strokovne zveze. O važnosti te organizacije je govoril poslanec dr. Korošec. Izvolil se je tudi odbor, ki bo vodil društvo. Skupina začne delovati v nedeljo, dne 9. marca. V to svrho se bo vršilo ta dan ob 8. uri zjutraj v Zadrudni zvezi v Mariboru (Cirilova tiskarna) zborovanje, h kateremu so vsi viničarji, delavci, železničarji in posli kakor tudi posestniki iz Krčevine in Lajtersberga vabljeni. Agitirajte za ob lno udeležbo. — Prihodnjo nedeljo, dne 2. marca ob 4. uri popoldne pa začne delovati mariborska mestna skupina J. S. Z. Zborovanje se vrši v Zadrudni zvezi (Cirilova tiskarna). Delavci, hišniki, železničarji, obrtni pomočniki in vajenci, slugi itd., pridite v obilnem številu!

m Maribor. V nedeljo, dne 9. marca, priredi podružnica Slovenske Straže predavanje o balkanski vojski. Predavanje, ki se vrši ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega Doma, bodo osvetljevale skioptične slike. Predavanje priredi profesor dr. Sarabon iz Ljubljane. Slovenci iz Maribora in okolice, pridite!

m Sv. Magdalena v Mariboru. Duhovne vaje po č. gg. kapucinih iz Lipnice se bodo vršile od 6. marca ob 17. uri zvečer do 9. marca ob 2. uri popoldne.

m Jarenina. Dne 17. februarja je umrla Ana Flak, gostilničarka v Jareninskem dolu. Pevci so ob odprtem grobu zapeli pretresljivo žalostinko. Rajna naj v miru počiva!

m St. Ilj v Slov. gor. V Dobrenju je umrl v nedeljo, dne 23. februarja, 75letni kmet Jakob Stingl. Rajni je bil stara slovenska korepina ob meji. Pri vseh volitvah, posebno nekaj kot volilni mož, je stal rajni na strani naše stranke. Svetila mu večna luč!

m Ceršak. V tukašnji Fürtovi tovarni je zaposlenih večje število delavcev in delavk, ki pa še do zdaj niso bili pri nobeni organizaciji. Delavci so vsi zvesti pristaši naše stranke. Pri vseh volitvah volijo delavci in posestniki enoglasno kandidate, ki jih postavi K. Z. V nedeljo, dne 23. februarja, se je vršil v vrli hiši g. Hamra dobro obiskan shod, na katerem je govoril poslanec dr. Korošec o potrebi in važnosti organizacije za delavski stan. Spregovoril je tudi F. Žebot o nekaterih važnih zadevah. Sklenilo se je, da se v nedeljo, dne 9. marca, zopet vrši shod ter bo ob tej priliki začelo ustanovljeno društvo delovati. Izvolili smo si že tudi odbor, ki sestoji iz samih delavskih mož. Za tem je na splošno željo izpregovoril poslanec dr. Korošec še o krivicah, ki se gode nam št. tjemk Slovencev od strani nemškonalne večine deželnega zbora. G. župan Hauc, ki je shodu predsedoval, je v imenu vseh zborovalcev izrekel g. poslancu in tovarišem popolno zaupanje.

m Marija Snežna. Bivamo sicer na nemški meji, vendar se z nemškimi občani dobro razumemo, neda bi preveč trpela naročna zavest. Razun „Našega Doma“ in nekaj nabožnih listov prihaja k nam nad 30 izvodov „Slovenskega Gospodarja“. Ko bi pa vsak naročnik še vzel večših potno palico v roke, bi se še število naročnikov izdatno pomnožilo. Mars kateri bralec „Slovenskega Gospodarja“ bi lahko postal njegov naročnik. Kar se tiče udov Mohorjeve družbe jih je v primeri s sosednjimi župnijami še tudi mnogo premalo.

m Sv. Lenart v Slov. gor. V ponedeljek, dne 17. svečana, pokopali smo Arnuš-ovo „mater“ Terezijo Fras. Kako je bila priljubljena ona in kako čutimo vsi s cenjeno Arnušovo družino to izgubo, je pokazal veličasten pogreb, katerega je vodil preč. g. župnik v spicinstvu treh gg. duhovnikov. — Izrekamo tem potom vlc. rodbini naše iskreno sožalje.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Kako so govorili akademično izobraženi liberalci v gostilni Aubl, ko so imeli tam svoj „Klubzimmer“? Kako govorijo liberalci v gostilni Solak? Kako govorijo liberalni doktorji s štajercijanci, kakor Koser i. dr., ko iste zastopajo proti Slovincem? Smeti imate pri sebi dovolj, na našo lastnino jih ne bodejte odkladali.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Nedavno smo imeli občinske volitve v jurjevski občini. Izvoljen je razun enega prejšnjega odbora. Za župana je odbor zopet izvolil prejšnjega velespoštovanega moža, gospoda Jurija Kraner.

m Devica Marija v Puščavi. Dne 2. svečana smo stali ob grobu dveh naših sobratov. Prvi je bil star 86 let. Bil je revež, živela ga je občina. Drugi pa je bil oče 14. otrok. Pri odprtem grobu je govoril domači g. župnik ginljivo slovo. 86letni starček se je imenoval Ignacij Štibler. Vkljub svoji starosti je bil vedno vesel. Drugi pa se je zval Anton Limrajli. Po nesreči je izgubil eno roko in je dolga leta le z eno služil sebi in družini kruh. Otroci so jokali ob grobu. Svetila jima večna luč!

m Hoče. Umrl je krojač in posestnik Jurij Kanzer. — Za načelnika krajnega šolskega sveta v Brezju je bil izvoljen vrli slovenski kmet Stefan Čerič. — 2. marca ima po večernicah pri g. Roj kotu telovadni odsek Orel svoj prvi letni občni zbor z govori, petjem in deklamacijami. Govori tudi g. dr. Verstovšek. Zaveđni Hočani, pridite v prav obilnem številu!

m Rače pri Framu. Ko sem bil v nedeljo v Framu, našel sem trgovino Högenwartovo zaprto in zapečateno. Izvedel sem, da je napravil konkurz, izvedel sem tudi, da je bil neki pred leti kot agent na Kranjskem navdušen slovenski liberalci, pri zadnjem ljudskem štetju pa se je oglasil za pristnega Nemca. Njegov prednik Maks Košer je tudi moral pobrati šla in kopita. Fram je pač zavedno slovenski in nasprotniki slovenskega ljudstva ne dobivajo začostne podpore od njega. Škodo bodo trpeli židovi! — Rački kmet.

m Slov. Bistrica. Prejšnjo nedeljo položilo je tukašnje Izobraževalno društvo s podružnico Slov. Straže vred račun doseđanega dela. Velika dvorana hotela „Avstrija“ je bila polna zavedne mladine, pa tudi mož in žen. Prihiteji so med nas tudi zastopniki mladinskih organizacij iz Sp. Poljskave in Konjic. Spretno je vodil celo zborovanje mladenič Franc Obrsne. Po njegovem pozdravnem govoru podali so razveseljiva poročila: tajnik, blagajnik in knjižničar. Naj omenim le najvažnejše: Knjig se je prebralo lansko leto 1397. Dohodki društva so znašali 400 K, dohodki Slovenske Straže pa do 200 K. Lepo znae je požrtvovalnosti tukašnje mladine. Za Slov. Stražo nabrala je največ gospica M. Kancler iz Sp. Poljskave, katera župnija je združena s Slov. Bistrico v eno podružnico. Hvala ji iskrena! Po poročilu odbora govoril je o potrebi izobrazbe ljubljene slovenske mladine, vlč. g. dr. Hohnjec. Kakor sedaj na bojnem polju zmagujejo ne le topovi, ampak še bolj napredek in izobrazba bolgarskih vojakov, tako se naj tudi bojuje slovenska mladina z „uma svetlim mečem“. Predsednica konjiške Dekliške zveze, Amalija Solar, polagala je zbranim mladenkam na srce v lepem govoru troje lastnosti slovenskega dekleta: poštenost, požrtvovalnost in stanovitnost. Namen in cilj Slovenske

Straže nam je živo opisala že omenjena gospica M. Kancler iz Sp. Poljskave. Nato je povzel besedo g. deželni poslanec Peter Novak. Z mlade isko navdušenostjo je bodril navzoče k edinosti in požrtvovalnosti za „sveto narodno stvar“. Po sklepnih besedah predsednika mladeniča Obrsne zaključil je s i žurno lepo zborovanje, ki je pokazalo, da hoče Slovenska Bistrica biti in ostati narodna in krščanska, Mladina! Trobojnica s kržem na vrhu plapolaj že nad občinim zborom, njen pomen: sveta vera in beseda materina naj bo tvoje geslo, tvoj kašipot. Naprej do novih uspehov.

m Studence. Tukašnja Kmetijska podružnica je priredila 2½ dnevni (pričenši z 19. sveč. om) učni tečaj za kmetijsko knjigovodstvo; vodil ga je potovl. ni učitelj g. Fr. Gorican. Rečnih obiskovalcev tečaja je bilo 15, par mož, nekaj mladeničev in deklet, v splošnem pa je bilo vsak dan mnogo več udeležencev. Kmetijsko knjigovodstvo je dandanes iz raznih ozirov potrebno in želeto je, da bi se ga vsi udeleženci resno poprijeli. Žal, da nekateri ne morejo žrtvovati par kronic za potrebne knjigovodske knjige, zato reji pa vendar bilo umestno, da bi se naša Družba sv. Mohorja bolj ozirala na naše kmečko ljudstvo, katerega je itak največ zastopanega v tej družbi, in v pr. hodnje izdajala koledar, podoben koledarju, ki ga izdaja Kmetijska družba v Gradcu, z raznimi kmetijskimi poučnimi članki in kmetijskim knjigovodstvom. Na ta način bi se marsikateri kmet sprijaznil s knjigovodstvom, ko se drugače mogoče nikdar ne bo.

m Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 2. marca, se bo u. r. zorila zgodovina „gra iz Kristusovih časov“, „Benhur“, s predigro in 8. slikami. Blagajna se odpre ob ¼7. zvečer. Začetek točno ob ¼8. uri zvečer.

m Warbors-emu Orlu je darovala bl. g. gr. fi a Fe tet é 2 0 K. Plemenit. dobrotolci Big pl til

m Maribor. Slov. obrtno in trg. sko društvo in a da 2 marca občni zbor. Ob koncu b. predava j

m Kaniča. Prihodajo nedeljo po rani službi božji se vrši pri Marinskem shod Jugoslovanske stranke zveze. Na vspr. redu je govor, vpisovanje članov itd. Vinarji, posestniki del. vel. oostitni, možje in žene, pridite vsi. Govorita F. Žebot in V. Zajc.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Društvo za ot. k varstvo n mladiško skrb v s. du-m. okraju Sv. Lenart ima svoj redni občni zbor v četrtak, 6. mar. a t l ob 10 uri dop. v s. dujskih prost. rib. Kd r se še ni odzval d. ust. eni pr. šji, prosimo, naj to stori oz. vrne pol. žni o. m Sv. Lenart v Slov. gor. N. š. podružnica Slovenske Straže je dobila od Sv. Benedikta don. sek 5 K, katere so se nabrale na gostiji g. Kranbergerja! Posnemajte!

m Mono-jani pri Sv. Trojici v Slov. gor. so darovali Slovenski Straži p. št. n. št. k. podružnici 2 K

m Slov. Bistrica. Ob prilik obnegega zbora je daroval našemu izobraževalnemu društvu vl. i. dr. Jerovšek 10 K in narodni trgov. g. Pinter 3 K. H. a. pr. š. n. Z. veli posnemaj!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Okrajni komisar dr. Luka Volte je premeščen v Celje.

p Ptuj. Umrla so: Dne 16. svečana gospa Alojzija dr. Brumova, po kratki, a mučni bolezi, v najlepših letih; zapuščala 5 nepreskrbljenih otročičev. 17. t. m. Franc Mischkopigg, gimnazijski učitelj; kratko pred smrtjo je prestopil k protestantizmu. V ptujski bolnišnici je umrl g. Franc Leben, oče č. v. kaplana Al. Lebena. V isti bolnišnici je umrla usmiljena s. Klarisa Dolinar, stara še-le 30 let. Dne 24. svečana je umrla gospa Jul. Slavetič, vdova, hišna posestnica in klobučarica. Dne 20. svečana je umrl v minoritskem samostanu č. o. Mansvet Zöhrer, po dolgotrajnem bolehanju. Pred nekaj meseci je padel, ko se je peljal na spoved, iz voza, ker so se prestrašili konji in prevrnili voz; od takrat je hiral. Kako priljubljen je bil, je kazal pogreb, ki se je vršil v nedeljo, dne 23. t. m. ob velikanski udeležbi, kakoršne Ptuj že ni tako kmalu videl. V slovo mu je govoril v minoritski cerkvi ml. g. prošt Jos. Fleck, pogreb pa je vodil ob asistenci 23 duhovnikov vlč. g. provincijal iz Dunaja. P. Mansvet je bil sicer rodom Nemeč in je tudi nemško čutil, a Slovincem vseskoz pravičen in povsod priljubljen vsled svoje prijaznosti in ljubeznjivosti; posebno je rad obiskoval bolnike in jim pomagal. Počivaj v miru!

p Ptuj. Kmet, poslušaj! V svoji seji dne 12. svečana t. l. so ptujski mestni očetje sklenili, da odslej ne sme noben kmet ali sploh človek iz dežele na našem ptujskem trgu več prodajati okajenega mesa in klobas in sicer iz zdravstvenih ozirov, kakor se dostavlja. Da se pri kupčiji gode tu pa tam sleparstva, gotovo nihče ne dvomi; toda ali niso za to oblasti, da prestopnike kaznujejo? Gospodje mestni očetje ptujski, če hočete biti dosledni, sklenite še to le: Ker ptujska brozga, imenovan ptujski šnops, ki pa smrdi že po celem svetu, spravlja toliko ljudi ob zdravje in jih peha v nesrečo in prezgodnjo smrt, se s tem naroča, da odslej ne sme noben kmet ali človek iz dežele sploh kupiti več našega šnopsa! Najmanj tisočkrat več škode, kakor znabiti pokvarjeno meso, naredi ptujski šnops! „Štajerc“ bo seveda zopet pisal o neizrekljivi ljubezni Orniga in mestnih očetov do slovenskega ljudstva! O le tudi naprej še pridno prebirajmo „Štajerca“ in veselo luskajmo ta ptujski šnops, za naše mošnje pa bodo že skrbeli ptujski mestni očetje!

m Cirkovce. V naši vasi sta samo 2 gostilničarja, oba spoštovana katoliška moža, ki med sv. opravilom nikdar ne dovolita plesati. Sploh se Cirkovčani za ples kaj malo zmenijo. Da ne bi delali komu krivice, moramo resnici na ljubo povedati, da je bil enkrat res ples v sosednji, a me v naši cirkovski vasi.

p Sv. Barbara v Halozah. Žalostno je zapel dne 19. t. m. naš veliki zvon in naznanjal vsem faranom bridko izgubo, ki je zadela družino Reicher in nas vse, da je umrl g. Anton Reicher, krčmar in po-

sestnik. Kako je bil pokojni priljubljen, je pokazal njegov sprevid, ki je bil v petek ob 4. uri popoldne. Od blizu in daleč je prišlo na stotine ljudi, da bi rajnemu g. Antonu izkazali zadnjo čast v spremstvu 4 gg. duhovnikov. Zadnje besede v slovo mu je govoril vlč. g. Vavpotič, župnik od Sv. Trojice v Halozah. Pokojni Anton je bil nam zelo naklonjen, kar je pokazal zlasti s tem, da nam je dal svoje krasne prostore na raz. olago za društvene namene. Bođi mu domača zemljica, katero je tako iskreno ljubil, lahka. Oče nebeški naj podpira ubogo gospo soprogo, otroke, sestro, stariše in vse sorodnike; naj se tolažijo vsi s tem, da zopet vidimo se nad zvezdami. Počivaj v miru, dragi Tonček!

p Sv. Barbara v Halozah. Kdo bo župan? Tako so se ljudje izpraševali, ko se je izvedelo, da je volitev župana že razpisana. Stari župan, prijatelj ptujškega „Štajerca“, Kranjc, je ob vse zvezde, ker so mu jih dne 20. t. m. odvzeli, ko so izvolili g. Antona Stumbergerja za občinskega predstojnika. G. župan bo gotovo vse storil, da zadovolji svoje občane. Čast tamo!

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Četrta obletnica K. izobraževalnega društva se je obnesla v nedeljo prav pohvalno. Predsednik Tikvič pozdravi in predstavi vsem znanega mladinskega vlč. g. dr. Hohnjea, kateri je tudi pri ustanovitvi tega društva sodeloval; seča se je lahko prepričal, da je društvo storilo veliko dobrega za mladino. Vsi prostori v sobi in zunaj so bili napolnjeni s poslušalci vseh stanov. Gosp. dr. Hohnjec je živahno in preprčevalno govoril o potrebi in koristi prave krščanske izobrazbe za sedanjost in prihodnost, katera je le mogoča na podlagi sv. vere; z raznimi vzgledi iz vsakdanje izkušnje, iz življenja in knjig Slomškega, kakor tudi Jugoslov. anov, je napravil govor prav mičen in zanimiv — a poslušalci so mirno in pazljivo poslušali ter na koncu vse hvaležno odobraval! Tajnik Ml. zveze, L. Horvat, je mladini v dobro sestavljenem govoru pričeval treznost, varčnost in miroljubnost. Društveno poročilo je bilo ugodno. Knjižničar in blagajnik sta naznanila, da obsega knjižnica do 600 knjig, čez 30 časnikov za vse stroke. Z veseljem je knjižničar tudi omenil, da je že od Novega leta sem izposodil do 200 knjig. Lepo znamenje. Ker je bilo že pozno in so pevci ponujali Slomškovo „Lahko noč“, se je po deklamaciji N. Klajzarove in po volitvi odbora — vkljub še več pripravnih govornikov — zaključilo veselo in za vse zadovoljno zborovanje s cesarsko pesmijo „Bog ohlani!“

p Litmerk pri Ormožu. Tuka je umrla, prevideča s sv. zakramenti, viničarka Marija Kosec, v 47. letu starosti. N. v m. p.!

p Sv. Urban nad Ptujem. Umrl je dne 15. februarja po dolgi mučni bolezi Martin Petek, star šele 36 let. Ker je bil spreten mazar, je bil v celi župniji in daleč okoli priljubljen in spoštovan. Bil je naš somišljenik in zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Naj mu sveti večna luč!

Sv. Križ tik Slatine. Občni zbor Katolskega političnega društva je dobro uspel, zlasti je vsem dopadel govor g. deželnega poslanca Vrečka. Razložil je brošuro dr. Benkoviča: „Sloveni in Štajersko dežel. gospodarstvo“ ter pošteno okrtal toli nerodno dr. Kukovecovo brošurico. Res, dr. Kukovec naj gre drugič v Župelevec Kljuset zdraviti, ne pa pobijati S. K. Z.! Potem se je navdušeno izrekla udana zaupnica vsem poslancem S. K. Z. ter na strožje obsodilo zahrbtno rovanje slovenskih liberalcev. Sovenci, kadarkoli bo kak shod našega političnega društva, pridite v obilnem številu! Ne dremajte zaspani, od tujca po-teptani!

p Zetale. V petek, dne 21. februarja po 9. uri zjutraj je začelo goret veliko gospodarsko poslopje Jakoba Kores na Tratenci. Po krepki pomoči vrlih sosedov se je posrečilo ogenj zaščititi. Kako se je požar zanetil, ni znano. Bog nas varuj ognja!

p Zetale. V nedeljo, dne 16. februarja, se je poirudil v Zetale zopet celjski Spindler. Na shodu pri Berlisgu je pošteno obiral in obrekoval naše poslance. Zanimivo je bilo to, da je imenoval naše poslance nedelavne, ko je dr. Jankovič pisal pismo in nam naznanjal, da je po velikih naporih dosegel za občine Nadole, Kočice, Dobrino podjore vsled lanske toče v znesku 7300 K. Sicer pa bomo o njegovem govoru in o liberalnih lažeh govorili prihodnjo nedeljo, dne 2. marca po rani maši v stari šoli. Pridite vsi Zetalanci na ta shod, posebno tisti, ki ste bili na Spindlerjevem shodu pri Berlisgu. Govoril bo naš deželni poslanec g. J. Vrečko in še drugi.

p Sv. Levrc na D. polju Ker se 23. februarja ni mogel vršiti shod D. Z., se bo vršil v nedeljo, dne 2. marca po večerni an. s deklamacijami, poučnimi govori itd. Mladenke, članice in druge, pridite polnoštevilno

p Zetale. V nedeljo, dne 2. marca takoj po rani maši priredi Kat. pol. društvo za rogaški kraj poučilen shod v tar. š. l. Govorijo naš deželni poslanec kmet Jakob Vrečko in drugi. Zetalanci, možje in fantje, pridite na shod

Ljutomerski okraj

l Ljutomer. Dne 17. februarja je velika množica ljudstva spremljala k zadnjemu počitku priljubljene zdravnika dr. Chloupeka. Po dovršenih cerkvenih obredih so zapeli Ljutomerski pevci pred hišo žalostno prelepo žalostinko, na kar je zavil mrtvaški voz proti Varaždinu, kjer je želel biti rajni po opan. Na meji Ljutomerskega trga je mrtvaški sprevid obstal, duhovščina je še enkrat blagoslovila zemeljske ostanke rajnega, na kar je žalostno zadonela pesem: „Oj z Bogom, z Bogom, naš prijatelj!“ Ob tem prizoru so stop le večini pogrebecev solze v oči. Da je bil rajni res splošno priljubljen v trgu in okolici, pričča dej-

stvo, da so se pogreba udeležili pristaši vseh strank, Slovenci kakor Nemci. Navzoči so bili: okrajni glavar, okrajni sodnik, uradniki, župani, okrajni načelnik, načelstvo posojilnice in veliko število ljudstva. Ob cesti v Središče so stale cele gručice ljudi, ki so čakale na krsto, da s tem izkažejo pokojniku zadnje zalivalo za trud, ki ga je imel kot zdravnik z bolniki. Na meji trga Središče so zapeli središki pevci v srce pretresujočo: „Nad zvezdami“, nakar se je začel pomikati spreved zopet naprej. V Varaždinu je bil določen pogreb na 4. uro. Zbrala se je nepregledna množica ljudstva, navzočih je bilo tudi mnogo Hrvatov. Ob odprtem grobu je zapelo pevsko društvo „Nila“ krasno žalostinko. Bivši hrvaški deželni poslanec in župan dr. Pero Magdič se je v srca segajočem govoru poslovil od svojega prijatelja. Svetila pokojniku večna luč!

I Sv. Križ na Murškem polju. Na tukajšnji šoli so bili razredi že veliko let sem nenavadno prenapolnjeni, tako, da je moral krajni šolski svet v tej zadevi nekaj ukreniti. Po sejnem razgovoru krajnega šolskega sveta in dotičnih občin se je sklenilo, da se poveča in preskrbi prostor za 6. razred s preuredbo v lastnem šolskem posloplju, ker na ta način pridobi šola eno učno sobo in pri tem ne bodo prazne učne sobe preveč obremenjene. Ker pa se v vse šolske oblasti niso strinjale s tem načrtom, se je ta zadeva zavlekla, a krajni šolski svet je vključil mnogim zaprekam končno vendar dosegel razširjenje naše šole v 6. razrednico v lastnem posloplju, ne pa, da bi se po naročilu višjih šolskih oblasti zidalo novo šolsko posloplje za kakih 80.000 K. Zato se tudi vsolane občine s priznanjem strinjajo z možnim postopanjem krajnega šolskega sveta. Zato se ne moremo strinjati z dopisnikom iz Stare-Nove vasi v št. 5. „Slovenski Gospodarja“, ki pravi v svojem zagovoru, da je stala preuredba in razširjenje šole v primeru z delom „ogromno svoto“. Odlok višjih šolskih oblasti je zahteval, da oskrbimo prostore za 6. razred v teku enega meseca. Krajni šolski svet je moral torej z delom takoj začeti in se delo ni moglo izvršiti potem za ževalne dražbe, ker je bil za delo odločen prekratek rok. Ker pa se je pri tej priložnosti izdatno povečal tudi 2. razred, je bilo treba podreti troje sten in deloma dvoje stropov, omisliti dvoje velikih močnih stropnih travverz, podaljšati stropne v obeh razredih, prizdati troje novih stranišč z visokimi cevmi, naročiti novih klopi z drugo uredbo za 6. razred, novih tal v 4. razredu, položiti „izolir“-plošče v 30 m dolgi zid, spraviti apno in pesek, cement itd. Z ozirom na dragotino lesa, delavcev in hitro dovršitev vsega dela: mzarškega, tesarskega, zidarškega, je stalo vse skupaj 22.4 K. Oč to svote plača največja občina našega šolskega okoliša, namreč Stara-Nova vas, 278 K 80 vin. za to prežidavo. Krajni šolski svet sicer ni dolžan javno naštevati svojih izdatkov, vendar je storil to sedaj v svojo obrambo. — Krajni šolski svet pri Sv. Križu na Murškem polju, dne 14. februarja 1913. — Josip Rožman, načelnik. — Josip Rep, namestnik. — Anton Vrabelj, odbornik. — Dr. Josip Lebar, šolski ogleda.

I Mala Nedelja. Ah, slogaši iz šavliškega dela, zastoj vam je trud! Koga pa hočete pri nas dobiti? Odpuške so požrli štajerčijanci in liberalci, v kmečki zvezi pa ni nikdo na prodaj. Kaj kvasite o neki „trebušni stranki“? Saj se tega ne znate, čemu vas rabi jo vaši naprednjaki! Pa vedite, da nimajo drugega cilja, kakor učiteljem zvišati plače, da bi imeli boljše plačane agitatorje proti kmečki zvezi. Ako je tedaj kje „trebušna politika“, ste vi slogaši trebušna stranka. Tako je, ker si revčki hodite v Krško na Kranjskem po pamet!

I Orehovci. (Pogovor sosedov.) Jaka: Kaj neki je, da se Jožek, Frančišek in Tonček toliko posmehujejo, ker se naš očka Braček s tisto gospo okoli vozijo? — Tonček: Ali se ti ne bi smejal? Veš, temu staremu dedecu smo pot zagrahili, ko je hodil „voglarit“, da je moral čez plot plezati. — Jaka: Saj mu „ta stara“ ni umrla? — Franček: Jaka, ali še ne veš, da sta se celi čas tožarila in sta se celo sodnijsko ločila. Ona dobi nekaj zabele pa moke in 1000 K denarja, in s tem je odpravljena od hiše. — Tonček: Kaj ne ti Jaka, to so lepi vzgledi! Le glej, tam v Orehovce se je pred par leti priženil k dobri hiši neki Puhar, ki je vnel pristaše našega „dečeca“ in pa ptujskega „štajerca“. Ta je več oseb ogoljufal za 6000 kron in jo s tem denarjem pobrisal v Ameriko, ženo z dvema otrokoma pa pustil. Kaj ne, da je to naprednjaštvo?!

Slovenjgraški okraj.

Slov. Gradec. Namestnik koncipist dr. Alf. Weissely je prestavljen od okrajnega glavarstva v Celje. Našemu okrajnemu glavarstvu sta pridružena dr. Ed. Košacki in dr. O. Pirkmaier iz Grada.

Zavodnje. Zadnja leta se je pri nas živinoreja precej povzdignila. Zasluge za to ima posebno naš okrajni zastopnik, ki je v zvezi s Kmetijsko družbo dal posestnikom plemenjake čiste marijadvorske pasme za polovično ceno, povrhu pa še za rejo po 200 K letne nagrade. Ko se pa sedaj te nagrade vedno bolj skrčujejo in bodo menda popolnoma ugasnile, se že čuti pomanjkanje lepih plemenjakov. Zato smo se odločili ustanoviti bikorejsko zadrugo, prvo v šostanjškem okraju. Spoznavši nje potrebo in korist, so javili pristop k zadrugi vsi tukajšnji živinorejci. V petek, dne 7. marca, bo ustanovni shod, h kateremu prihiti živinorejski nadzornik g. Jelovšek. Pridite takrat zanesljivo vsi zadržniki ter pripeljite seboj tudi svoje sinove in posle, ki vam živino oskrbujejo, pridite sploh vsi, ki se zanimate za živinorejo in za-

družništvo, ker bo obenem pouk o živinoreji in ustroju teh zadrug. Zanašamo se pa na pomoč našega sl. okrajnega zastopa, ki je že toliko storil in žrtvoval za povzdigo živinoreje v okraju, ki bo gotovo še posebno naklonjen živinorejski zadrugi.

S Smartno pri Velenju. Zadnji občini zbor dne 23. t. m. je vspel v našo precejšnjo zadovoljnost. Naša ukaželna mladina se je zbrala v obilnem številu v zborovalni dvorani našega Društvenega Doma; pa tudi precej mož se je odzvalo našemu povabilu ter so prihili poslušati svojega ljubljene g. poslanca dr. Verstovška, ki je v svojem navduševalnem, večkrat s šaljivimi primeri prepletenem govoru kazal na potrebo naših izobraževalnih društev, na vzajemno delovanje vseh stanov v društvu in večkratno predavanje; prav posebno pa je še omenjal in opozarjal na važnost našega Društvenega Doma za celo gornjo Šaleško dolino, ker je vsem istim prebivalcem na razpolago in v službo pri raznih prireditvah. Po končanem govoru je sledilo poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja, ki je pričalo o marljivem in uspešnem delovanju društva. Poročilo o blagajni je bilo precej zanimivo ter je kazalo na živahen denarni promet v prejšnjem letu. Nato se je izvolil po predlaganju domačega g. kaplana zopet stari odbor, ki je sestavljen iz samih dobrih in za vsestranski napredek vnetih kmetov s č. g. župnikom na čelu.

S St. Ilj pri Velenju. Preteklo leto se je določilo, da se napravi novo pokrivalo na zvoik tukajšnje župne cerkve, ker je nujno potrebno. Potrebni les so darovali župljani, načrt je tudi že pripravljen od stavbnega mojstra g. Golopranca v Celju, toda oblasti nam delajo ovire, da se bo morala stavba na prihodnje leto odložiti. Letos je jako ugodna zima ter bi župljani lahko brezplačno navozili potrebnega gradiva zdaj v zimskem času. V letu 1912 se je postavila nova mostna telčnica; izgotovil jo je g. Rebeč iz Celja; rabiti se je začela meseca decembra prejšnjega leta v zadovoljnost prebivalstva vseh bližnjih občin. V ponedeljek po tih nedelji, to je dne 10. marca, se vrši veliki sejem za živino. Trgovci se vabijo od blizu in daleč, da nas obiščejo v velikem številu. Ob tej priložnosti lahko tehtate svojo živino; stroški za tehtanje so jako nizki: za eno govedo 20 vin. Na svidenje! — Občan.

S Pasje. Dne 15. februarja je zaspala v Gospodu 82letna Marija Tučman, mati posestnika Val. Novak. Blagi pokojnici svetila večna luč!

S Slo. v. g. r. d. e. c. P. h. o. n. j. o. n. e. d. e. j. u. d. e. z. s. u. s. t. l. se vrši ob 1. uri p. polne občini zbor e. k. kmet podružnice dvorani okrajnega zastopa v Slov. Grad u. Ker je na dnevnem redu mnogo elevažnih točk, je dolžnost vsakega člana, da se zborovanja za esljivo udeleži.

S Smartno p. l. Gornjem gradu. Tukajšnja požarna branba se zahvaljuje g. Antonu Brezovnik posest. in cerkv. ključarju v Smartnem podarjenih 10 K.

Konjiški okraj.

K Tepanje. Čedna je naša vas po zunanje, a zaradi raznih žalostnih dogodkov je prišla na slah glas. Kaj pa je bilo? Eh, nekateri slabo vzgojeni fantje pač ne dajo miru! Kolikokrat se bere o njih, da napravijo kakšno ne nečolžno, ampak surovo neumnost! Pred kratkim so bili zaradi tepenja v pijanosti trije mladeniči (Napotnik, Solar in Mlačar) v Celju kaznovani. Prvi je dobil 18 mesecev, drugi 13 s strogim postom in trdim ležiščem vsak mesec, tretji pa 6 tednov. G. urednik, svetujte nam, na kak način naj operemo ta grdi madež tepenja in surovosti v naši vasi? (Uredništvo: Da ustanovite mladeniško organizacijo.)

K Dražja ves. Skupni kandidat liberalcev in štajerčijancev pri zadnjih deželnozbornih volitvah, znani Bucej, ki je navadno začel svoj govor z besedami: „Pri nas so tri stranke, liberalci, klerikalci in Nemci (!)“ itd., je v noči dne 5. februarja izginil. Pripoveduje se, da jo je zaradi dolgov poihjal v Ameriko. Naši stranki je storil veliko krivico; zdaj jih bodemo lažje pozabili, ko nas boče ločila velika luža. Dr. Kukovca še opozarjamo, da je pri nas sedaj mesto skupnega kandidata prazno.

Celjski okraj.

C Celje. Okrajni komisar dr. Artur Hoffman je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Namestniški tajnik dr. Breschar pa je poklican v notranje ministrstvo na Dunaj.

C Dramlje. V nedeljo, dne 23. svečana, je naš Jarnovič zopet zbral svoje „zveste“ v krčmi pri Šolinu in jih ogovoril tako-le: Dragi moji! Gotovo ste opazili, da sem danes izredno žalosten in pobit. Ker ste vsikdar z velikim sočutjem spremljali mojo žalost in trpljenje, vam hočem tudi danes razodeti svoje žalosti polno srce, kar mi bo v veliko uteho. Preljubi! Ni ga med nami, ki ne bi poznal tistega preklcanega B. Jeseneka, ki nam je pri zadnjih državnozbornih volitvah brisal oči, da smo kar krvaveli. Ta človek je dobil v kratkem času v občini velik ugled; kmetje mu zaupajo in ljudstvo ga spoštuje, kar mi — žalbog — bridko čutimo. Da bi mu škalo veselje, ki ga vživlja s tovariši-kmeti, sem sklenil dati ga v „ca. tence“, ki jim pravimo ljubljanski „Narodni List“. En cel te den sem se mučil z dopisom, ki sem ga končno v obliki pogovora poslal svoemu kolegu, uredniku ljubljanskega „Narodnega Lista“. V prepričanju, da bo Jesenek, čitavši dotični pogovor, besnel od jeze, sem si veselja mel roke in zmagovalno stopal po sobi. Sedaj pa poslušajte! Jesenek, ko je čital dotični pogovor, se je iz srca smejal in še več, dejal je, da je dopisnika brezdomno takrat ščipalo v trebuhu, ko je

koval dotični pogovor, ker bi sicer boljše skoval. Z ozirom na to hladnokrvnost in predrznost B. Jeseneka predlagam sledečo resolucijo: Naprednjaki, zbrani okoli Jarnoviča v nedeljo, dne 23. svečana 1913, ostro obsojajo hladnokrvnost Blaža Jeseneka, ki se posmehuje njega za devajočemu dopisu v zadnji številki ljubljanskega „Narodnega Lista“ in odločno zavračajo njegovo trditev, češ, da je dopisnika omenjenega lista ščipalo v trebuhu takrat, ko je spravljal svoje visoke misli na potrpežljivi papir. (Enoglasno sprejeto.)

C Dramlje. „Slovenski Gospodar“ je našim liberalcem dolg in v peti. Ustmeto in pismeno se obregujejo ob njega, da laže. V 6. številki „Nar. Lista“ se pripravijo z njim, da je naštel na liberalnem shodu premalo liberalcev. Smešno! Eden teden poprej povejo sami, da so vsi ljudje iz našega protishoda našli na liberalnem shodu dosti prostora. Kje so le tedaj liberalci stali ali sedeli, če jih je bilo v primeroma majhni krčmi dosti več okoli 40? Vemo, liberalci bi radi shod povzdignili do veljave in si ohladili jezo, da se jim malo več veruje. — Nekaj dobrega so pa ljudje vendar na Šolinčevem in lani na Roblekovem shodu izsledili, to je, da se smejo da „Slovenskega Gospodarja“, Kmečko zvezo in naše poslance varno zanašati, na „Narodni List“ in liberalce pa prav nič. Narodnost je bila liberalcem nekaj časa najvišje načelo. Noveši čas jo vedno nižje pomikajo z divjim bojem zoper naše narodno vilo delavne poslance in z zvezo, ki jo proti naši narodnosti sklepajo z Nemci. V boju za narodnost je „Slovenski Gospodar“ vedno stanovito možat, „Narodni List“ pa se guga semtertje kot trepetka. Ali je „Slovenski Gospodar“ manj stanovit za izboljšanje gospodarstva? Enega duha s poslanci se poteguje zoper davek na vino, za poldnevni pouk v šoli, podpore nesrečnim, pravično razdeljevanje vseh deželnih dohodkov. „Narodni List“ je temu nasproten. O prijaznosti obeh časnikov do vere vemo Drameljčani posebne zgodbe. Lani, dne 9. junija, je „Narodni List“ kakor iz svete gorečnosti za vero zakrčal naš domačima duhovnoma: „Hočeta nam pomandrat naše najsveteše, našo vero!“ Dva meseca pozneje je pa ponatisnil, da ostanejo liberalci pri svojih načelih, torej, da jim je še malenkost odpasti od katoliške vere („Nar. List“ od 30. dec. 1910). Ravno tiste dni so se najostudneše izrekli zoper evharistični shod. Vsega tega ni „Narodni List“ še do danes popravil. V 47. letih obstanka nima „Slovenski Gospodar“ ene stotinke toliko pogreškov zoper vero na vesti kot „Narodni List“ v teh par letih. „Slovenski Gospodar“ ljubi resnico, vero, narodnost in pametno gospodarstvo, „Narodni List“ pa nič od tega in liberalci ravno tako ne.

C Vitanje. V nedeljo, dne 9. svečana ob 9. uri dopoldne se je vršil pri nas v cerkveni hiši shod Jugoslovanske strokovne zveze. Shod je bil jako dobro obiskan. Govoril je od poslanec J. S. Z., Vekoslav Zajc, ki nam je v zelo poljudnih in priprostih besedah govoril o ugodnostih, ki se lahko dosežejo po strokovni organizaciji. Delavci, kmetje in posli se zelo zanimajo za J. S. Z., z veseljem so izrekli željo, da se tudi pri nas kmalu ustanovi ta neodločno potrebna strokovna organizacija.

C Braslovče. Naše okrožje dekliških zvez se more ponašati z imenitnim uspehom, ki ga je usogol poučni tečaj v sredo, dne 19. februarja v Braslovčah. Veliki prostori „Leganta“, katere nam g. Pauer pri vsaki prired tvi brezplačno da na razpolago — hvala mu! — so bili natlačeno polni vrlih žen in mladenk od tukaj in iz okolice. Sicer se je moralo vzradostiti vsakomur ob pogledu na velikansko množico zavednega ženstva, katero je pazno sledilo izvajanjem navdušenih govornikov. Tečaj je otvoril s pozdravom na vse navzoče ob 9. uri zjutraj naš vrli poslanec preč g. dr. Korošec ter govoril potem o velikem pomenu izobražene žene in mladenec v domačem in javnem življenju. V.č. g. dr. Hohnjec je govoril dopoldne o socialnem vprašanju slovenskega ženstva, popoldne pa o prepotrebni izobrazbi slovenskih žen in mladenk. Pri zadnjem predavanju so se lahko marsikateri ženi in deklici odprle oči, osobito tistim, ki smatrajo naša društva, naše dekliške zveze, za nekaj nazadnjaškega. Ravno pri naših mladiških društvih si pridobi človek največ izobrazbe, katero vsak potrebuje, če hoče dandanes med svetom kaj storiti. G. živinorejski inštruktor Kristof iz Ljubljane nam je v poljudni in prepričevalni besedi zelo zanimivo razpravljal po lastnih izkušnjah o glavnih panogah gospodinjstva, namreč o svinjereji, govedoreji in o mlekarstvu. Zadovoljne smo bile s tem dnevom, kakor še nikdar z nobenim. Želja nas vseh je, prirediti še večkrat kaj takega. Hvaležne smo in tudi moramo biti vodstvu S. K. S. Z., ki nam je to priredilo, hvaležne pred vsem našim neumornim predavateljem.

C Sv. Pavel pri Prebrodu. Komaj so utihli li žalostni glasovi mrtvaških zvonov, že zopet zvon iz visokih lin zapoje žalostno, pretresljivo pesem: Z Bogom! Vse se radovedno povprašuje in nekoliko plaho ozira proti lepi, na gričku se blesteči farni cerkvi, češ, kdo nas je zopet zapustil, kdo je umrl? In čuj, čudež odgovora, bolesten vzdih od ust do ust se sliši: g. padučitelj Josip Fišer je umrl. V globoki žalosti vtopljeni stojimo ob mrtvem truplu dragega gosp. padučitelja, ki je tako žarko ljubil v vzgojo mu izročeno mladež. Bil je dober, skrben oče in blag vzgojitelj naše naidebne dece. Pač nič ni bil podoben o nemu, v zadnjih letih žalibog tudi po lepi naši slovenski spodnještajerski zemlji zastavljenemu učitelstvu, ki v svoji zaslepljenosti drvi naprej po poti liberalizma. Bil je rajni res katoličan, kakoršni niso tako pogosto sejani; ne katoličan vsled tega, kakor

da bi mu to donášalo dobiček, ampak katoličan vsel globokega prepričanja, da je katoliška vera edino sredstvo, da človek uteši hrepenenje svoje duše, edina pot, po kateri pride posameznik, pa tudi cel narod, do prave častne in večne sreče. In v tem duhu je tudi vzgojeval našo mladino ter vodil ljubljeno dečo do boljše prihodnosti. Če se omenim lepo njegovo družinsko življenje, tisto tiho, pa tam bolj gorečo ljubezen, ki je vezala njega z ženo, očeta z otroci, tisti čudovito nežni duh medsebojne tukanosti in spoštovanja, mislim, da sem ga kot katoličana vsaj za največjo silo očrtal. Zalujoci rodbini klčemo vsi. Bog vas ohrani in tolaži, želimo vam tisoč sreč in božjega blagoslova, rajnemu pa: Bog mu daj večni mir, vidimo se nad zvezdami. Sempavljonom pa, da bi dobili njemu enakega naslednika.

c **Sv. Pavel** pri Preboldu. Naša tovarna-predilnica se z 9. marcem 1913 popolnoma opusti. Tudi nasledek balkanske vojske, kamor so doseđaj pošljali svoje izdelke. Približno 300 delavcev in delavk izgubi službe.

c **Vransko.** Dne 2. februarja je imelo naše Izobraževalno društvo svoj občni zbor. Iz raznih poročil smo razvideli, da je vršilo v preteklem letu v polni meri svojo nalogo. Priredilo je gledališko igro in več poučnih sestankov. Posebno pridno je čitala mladina; izposodilo se je namreč 1772 knjig razum časnikov, ki so bili vsako nedeljo na razpolago. Mladina se je trudila, da razširi po naši fari katoliško časopisje, in ne zastonj, kajti v samem mesecu januarju smo pridobili za „Slovenskega Gospodarja“ 28 novih naročnikov. Pretečeno nedeljo so pa mladeniči sklenili ustanoviti Orla. Prav tako, mladeniči, le korajžno naprej; ne oplašite se, pokazati, da ste dobri krščanski mladeniči. Nasprotniki vas poznajo samo takrat, kadar rabijo vaše glasove in pa vaš denar, drugič ste pa navadni hribovci, kakor je pisal pred kratkim nek liberalen list.

c **Loka** pri Zidanem mostu. V četrtek, dne 6. marca, se začnejo občinske volitve. Liberalce je strah, ker vidijo, da kmetje niso več tako nespametni, da bi jim šli na lim. Naša stranka je na zaupnem shodu dne 23. februarja postavila sledeče kandidate: Za III. razred Blatnik P., Kacijan Fr., Jug Mat., Koren F., Vrhovec Iv., Mlinar Jan., Novak Anton, Koritnik F., namestniki Horiak Jurij, Oberžan Jos., Imperl Fr. in Koritnik Jurij. Za II. razred pa Novak Fr., Oberžan M., Beršnak Fr., Simončič A., Flis Ant., Horiak Ant., Rus Jan., Kisel Jos.; namestniki Fon Andrej, Čibej Jan., Kapelari Fr. in Morine P. — Kmetje! Posestniki! To so možje, značajni, skrbni in delavni, kakoršnih zastonj iščete v liberalnih vrstah; torej jim brez pomisleka lahko izročite gospodarstvo naše občine. Politično bi bilo nespametno, da bi prišli v odbor liberalni učitelji in uradniki, ki ne plačajo niti vinarja občinskih doklad. Torej kmetje! Se enkrat vas opozarjamo, da se dne 6. in 8. marca gotovo vsi do zadnjega udeležite volitev in zmaga naše kmečke stranke bo sijajna. V to pomozite Bog! Živela Kmečka zveza!

c **Sv. Miklavž** nad Laškim. V nedeljo, dne 9. februarja, se je vršil občni zbor tukašnjega Katoliškega izobraževalnega in gospodarskega društva. Za predsednika je izvoljen župnik vlč. g. Ivan Zakšek, kateri nam je tudi razložil važnost in pomen izobraževalnih društev. Taka društva so posebno važna za šoli odraslo mladino. Kakor so poročali časniki, se ravno Bolgari in Srbi odlikujejo po zadržnosti od opojnih pijač, zato pa so dosegli tudi take uspehe. Naše društvo je priredilo v preteklem letu Slomškovo slavnost z igro: „Dve materi“. Tudi v tem letu hočemo napredovati.

c **Sv. Jedert** nad Laškim. Prejšnjo nedeljo je imel po službi božji državni in deželni poslanec g. Fr. Pišek shod, ki je sijajno uspel. Mnogobrojni udeleženci so živahno in soglasno odobravalni poslančeve besede. Gospodu poslancu se je izreklo popolno zaupanje in zahtevalo, naj vstrajajo vsi poslanci K. Z. v započetem boju zoper krivice, ki se nam godijo po nemško-nacionalnih poslancih, posebno po strastnem Wastianu, ter se obljubilo, da v slučaju, ako bi bil deželni zbor razpuščen, bodo vsi volilci kot eden mož volili zopet naše sedanje, značajne, neustrašene, katoliško misleče poslance. Po shodu, ki je trajal 1½ ure, se je stavilo več vprašanj, na katere je g. poslanec spretno in v splošni zadovoljnosti odgovarjal. Živeli poslanci Kmečke zveze! je zaorilo iz ust vseh.

c **Sv. Vid** pri Groblnem. Dne 21. februarja smo imeli pri nas občinske volitve. Skoro brez vsake agitacije od naše strani so zmagali kandidati Kmečke zveze v II. in III. razredu v veliko večino, tako, da nasprotni glasovi niso niti v poštev prišli. Tudi I. razred bi bil lahko naš, ako bi bili prišli vsi volilci. Tukaj se je jasno pokazalo, da ljudstvo ne zaupa liberalnim ovinkarjem, kateri so sklicali nekak volilni shod pri Žnidarju, najeli so si tudi nekoga gospoda iz Celja, menda Spindlerja, kateri je navduševal volilce, naj delajo na to, da bodo slavno pogoreli, ne, to se reče, zmagali. Toda gospod Celjan je delal račun brez krčmarja, kar se je pokazalo na dan volitve. Vsa čast zavednim volilcem, ki se ne dajo komandirati od takih gospođov, ampak sodijo po svoji zdravi pameti. Če mi dovolite, g. urednik, se ob priliki še oglašim. (Prosimo, le oglasite se večkrat! Uredništvo.)

c **Sv. Franšek** Kvaserij. Kat. bralci in izobraževalno društvo priredi na Velikonocni turek gledališko predstavo, kakar se vsi prijatelji društva ljudno vabite. Spored še objavimo.

Brežiški okraj.

b **Brežice.** Na občnem zboru dekliške zveze „Bogomila“ se je izrekla med drugimi nčetu tudi nada, da

bomo imeli zdaj, ko imamo v Brežican slovenskega zdravnika, priložnost slišati včas h tudi kako zdravniško poučno predavanje. Če se nam posreči, da to dosežemo, tedaj pa naj skrbje zlasti dekleta, žene in matere, da bo udeležba obilna!

b **Posavje.** Učiteljstvo in delo za narod. Ni povsod na Slovenskem tako, kakor na nekaterih šolah ob Savi, pa velike razlike po Slov. Stajeru ne bo. Mislim namreč, kar se tiče delovanja učiteljstva za ljudski blagor. Če se hoče dobro drevo vzgojiti, se ga mora zlasti v šibkih letih mladosti skrbno negovati. Ravno tako je treba v šoli otroke skrbno in z ljubeznijo navajati k dobremu, da postanejo iz njih pošten in verni Slovenci. To je prva naloga šolskega dela, prva dolžnost učiteljstva. Pogledimo pa, kako se izvršuje ta naloga v prid narodu? Nižji razredi, kjer se nežnim srcem vcepjajo prvi umski in нравni nauki, so poverjeni dostikrat dobrim, po nekod izvrstnim močem. To so naše pridne učiteljice, ki so dobile večinoma svojo vzgojo v raznih zavodih, ki stojijo na odločno verskem stališču. So med njimi take, ki svojih nazorov ne skrivajo pri poučevanju svojih predmetov, najsi so še tako indiferentni, ampak pri vsaki priložnosti uplivajo na mlada srca versko vzgojevalno. To je dolžnost vsakega pravega učitelja, ki se mu celo prepisuje v prvem paragrafu šolskega zakona. No, zahvalimo Boga, da so vsaj mlajši otroci v dobrih rokah. S hvaležnostjo se še v poznejših letih spominjajo svojih dobrih odgojiteljic, ki so jih z besedo in lepim zgledom k dobremu navajale. Vprašajte ljudstvo kjerkoli, vsak bo hvalil odgojitelje, ki z besedo in zgledom navajajo otroke k dobremu. Ali je ljudstvo opravičeno, zahtevati od odgojiteljev svojih otrok, da dajejo vsem dober zgled? Ali pa je dovolj od učitelja, da samo umstveno vzgojuje? Da se postavi pred šolskim nadzornikom z znanjem svojih učencev, s svojo strogo disciplino? Ne, blagor naroda zahteva, da so učenci prav vzgojeni, da se lepo obnašajo v šoli, po poti, doma proti staršem, da se dostojno vedejo v cerkvi, da se varujejo raznih napak, da izpolnjujejo z veseljem razne verske dolžnosti. Tako vzgojen učenec bo sposoben za boj v viharju življenja, tak bo tudi koristen slovenskemu narodu, ki je v svojem bistvu zelo veren in udan Bogu. Tako morejo pa vzgojevati le verni učitelji. Vera se pa kaže po delih. Če zdaj pogledamo na posavske učitelje — nekateri izmed njih delajo častno izjemo — so med njimi izvrstni šolski voditelji, ljudstvo jih pozna in jim z veseljem zaupa svoje otroke, kakšna pa so njihova dela glede vere, pridemo do čudnih uspehov. Listi, ki jih imajo, so: „Slovenski Narod“, zna. i najgrši brezverski list, „Učiteljski Tovariš“, nič boljši od prvega, „Narodni List“, štajerski podrepank ljubljanskega „Slovenskega Naroda“ itd., torej sami protiverski listi, ki dan na dan bljujejo ogenj in žveplo proti vsemu, kar bi našlo po Bogu in veri. Kako pa je z verskim življenjem teh „odgojiteljev“ naših otrok? Javna tajnost je, da je redkokdaj kateri teh prestopi cerkveni prag, in še to le po paragrafih, prisiljen. Ker izpolnjevanje verskih dolžnosti ni ravno natančno zapovedano po šolskih paragrafih, jih je prav malo, ki bi šli k spovedi. Če zvoni poldan, se ta ali oni odkrije, najdejo se pa tudi taki, ki si mislijo, da bi dali učencem slab zgled, če bi se odkrili. Ako ga pozdravi otrok s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, mu odgovori „Dober dan“, ako otroci molijo pred ukom in po uku, si „odgojitelj“ mane roke, snaži očala, gleda okrog ter tako podira, kar je bilo že pozidanega. Iz takih šol izidejo potem res slabi otroci, ki nimajo spoštovanja niti pred učiteljem samim. Stariši se pritožujejo: Kaj bo, če bodo naši otroci taki, saj jih ne moremo več strašivati. Ali bi bilo mogoče boljše, če bi imeli same odločno verne in za ljudski blagor delujoče učitelje? Brezdvomno! In ljudstvo ima pravico, zahtevati take moči, ki bodo vzgojevale otroke, ne pa ustanavljale razne nepotrebne šolske odseke, razne liberalne čitalnice, razne „Krese“, prirejale plesne šole v izobrazbo ljudstva itd. Vedno se sliši klic: Ne moremo živeti, povišajte nam plače! Dobro! Delujte vsi za tisti narod, iz katerega ste izšli, vzgojujte versko, dajajte lep vzgled, pokažite ljudstvu, da ste celi vzgojitelji, opustite pa strastno protiljudsko liberalno politiko, ki je napravila slovenskemu ljudstvu že dosti škode, in vaše zahteve bodo naše odmev pri vsem narodu! Dokler se bodo pa mnogi učitelji baš cerkve, ali jo celo mrzili, tako dolgo ne delajo narodu v prid, ampak le za to, da sami sebe vzdržujejo slovenskemu ljudstvu v škodo.

b **Videm.** Pri nas so res izvalili liberalni učitelji liberalno bralno društvo. Jajce je prinesel rajhenburški naučitelj ter ga je svečano položil v Zanjeto gostilno. Iz Celja so povabili liberalnega velikana Lesničarja, da ga je preključeval. Ko se je izvalilo to liberalno pišče, so se ga tako sramovali, da so navzočim sveto zagotavljali, da ni liberalno. Pa že prvič je začivkalo po liberalno, da jih je občila rdečica. Le žani si je menal od veselja roke, ker je no. voizvoljeno liberalno pišče takoj postalo žejno. In žani je doživel še to srečo in veselje, da bo novoizvoljeno pišče vedno čivkalo pod njegovo streho. Pa popolnoma mu ga pa vendar visoki zbor ni hotel zaupati, temveč je postavil črez ubogo revče še posebne varuhe. Prvi varuh naj mu daje kot strokovnjak modre nasvete in nauke za življenje, drugi naj ga varuje in brani pred „klerikalnim zmajem“, tretji in četrti naj skrbita, da pišče ne dobi prekmalu kurjih uših in peti pa naj ga zalaga s potrebnim prosom. Žani je bil s tem zadovoljen in si je mislil: meni je zadosti, da je le pod mojo streho, kajti kdo ve, če mi ne prinese tiste sreče, kakor jo je onemu ribiču lesena riba. Tako se je izvršila izvalitev liberalnega bralnega društva, pri kateri se je tudi zelo trudil ne-

ki učitelj iz Olimja, kateremu bi svetovali, če si ne upa več nazaj v Olimje, naj jo pobrše kam drugam, sicer mu bomo nekaj povedali, da bo tudi Zanjeto ljubilo.

b **Kozje.** Volitve v okrajni zastop kozja ski so končane. Sijajnemu uspehu iz skupne veleposestava — soglasni izvolitvi naših mož — je sledila še sijajnejša zmaga iz skupine kmečkih občin. Od 48 volilnih mož je prišlo k volitvi 39. 6 naših volilcev je bilo deloma vsled boleznih deloma iz drugih vzrokov zadržanih. Izostali so tudi liberalni pristaši: dr. Ferdo Kunelj, župan Huđina in gostilničar Kraner, vsi iz Sv. Petra pod Sv. Gorami. Od došlih 39 volilnih mož je bil edini znani, zapeljani Glojnarč iz Sedlarjevega pristaš lažiliberalne stranke. Ker je uvidel, da je osamljen, se je odtegnil volitvi, na kar je ostalih 38 vrlih kmečkih posestnikov enodušno izvolilo sledeče gospođe, same zanesljive pristaše naše politične organizacije, slovenske Kmečke zveze: Jožef Perčič v Planinski vasi, Anton Debelak v Sedlarjevem, Martin Vrečko v Presičnem, Franc Cerjak v Gorjanah, Janez Turnšek v Virštajnu, Alojzij Vrenko v Lastviču, Franc Vah v Bučah, Albin Pečar v Imenem, Anton Bovha v Veračah, Anton Hrastnik v Dobjem, M. Robek pri Sv. Petru. — Kake občutke je moral kaj imeti Glojnarč, ko je videl naše združene in navdušene vrste? Se mu li ni svitalo, kako žalostno vlogo igra, da se obeša za liberalne celjske skrice in stoji tako v nasprotju s skoro vsemi stanovskimi tovariši v okraju. Našim zavednim možem pa pristrčna hvala, da so se vedli tako uzorno. Zelo zadovoljivo so se izvršile volitve v trgih. Kozje je izvolilo soglasno gospođe: dr. Jankovič, dr. Barle, posestnika Antona Dobravca in Alojzija Kragoro. V Poččetrtku je bil izvoljen naš vrli somišljenik g. Anton Krašovec, v Pod-sređi posestnika Leopold Preskar in gostilničar Jazbec. Upanje učitelja Potočnika, v narodno-naprednem smisli delati zgago v okrajnem zastopu, se je temeljito izkazilo. V Pilštanju so bili izvoljeni: vlč. g. župnik Jakob Rauter, naučitelj Miloš Germovšek in posestnik Martin Zimšek. Kot virilisti so vstopil gg. vele-tržca Martin Jug in Jožef Čermelj iz Sv. Petra in zastopnik trboveljske premogokopne družbe. Končni uspeh je ta, da šteje naša stranka 28 zanesljivih pristašev, a tudi ostali 4 želijo z nami v soglasju v prospeh okraja delovati. Nađuto govornjenje naših redkoštevilih naprednjakov, da bodo „juftali“ okrajni zastop, se je izjalovilo, nasprotno ravno te volitve so dokazale, kako globoke korenine je pognalo naše naziranje v vrstah kmečkega prebivalstva. Vam zvesti možje, še enkrat pristrčna hvala, da ste tako imenitno osvetlili naš okraj pred svetom. Mi ne smemo sedaj mirovati, ampak pogumno z božjo pomočjo na začrtani poti naprej!

b **Brežice.** Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 2. marca gledališko predstavo z igrama: „Pjavka“ in „Rudeči nosovi“.

b **Brežice.** V nedeljo dne 2. sušca priredi izobraževalno društvo gledališko predstavo. Igrali bodo fantje igri „Pjavka“ in „Rudeči nosovi“. Začetek p. večernih v Narodnem Domu. Prdite v obilnem številu tudi možje in fantje!

b **Podsrda** Tukašnje Slov. kat. izobraževalno društvo ima dne 2. marca po prvem sv. opravilu občni zbor v društveni sobi, h katerem se vabijo vsi udje in vsi naši somišljeniki

b **Podčetrtak.** K. t. slov. izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 2. marca t. l. ob 6 uri z večer sv. j. občni zbor z običajnim vspe-redom pri g. Matežu Pajk v Imenem št. 9.

b **Polje** pri Početrtku Prhudojo nedeljo, 2. marca po večernicah se vrši pri g. Petru Juricu v Polju političen shod, na katerem g. vorita poslanca dr. J. nko ič in Pišek Volilci pridite v obilnem številu.

b **Rajherburg.** Redni sestanek D. kliške zveze se vrši v nedeljo, dne 2. marca v društveni čitalnici. Naj ne zamudi nobena članica teh važnih sestankov, ki imajo namen povzdigniti pravo izobrazbo naše ženske mladine. Na dnevni red prdijo tudi predavanja o umnem gospodinjstvu. Začetek ob 1. uri p. p. ldan

Zadnje vesti o vojski.

V Carigradu se dogajajo reči, kakor da bi se bližala nova revolucija proti vladajči mladoturški stranki. Vojaki se upirajo, politični voditelji hujskajo za ali proti vojski, ministri se skrivajo v tajnih poslaništvih. Iz Galipola prihajajo zopet vesti, da so bili Turki pretekli petek strahovito poraženi in da so utrpeli velikanske izgube. Tudi iz Odrina se poroča, da se je bati panta med prebivalstvom in celo med vojaštvom. Cela turška armada je razjedena od strankarskega bja. Za to je razumljivo, da postaja klic po miru med turškim ljudstvom vedno glasnejši. Na boj šč. h divja hud mraz, sneženi me-teži zavirajo bojevanje.

Listnica uredništva.

Dijaška kuhinja, P. uj: Izkaz priobčimo, ko homo imeli več prostora. — Gabcija pri Celju: Če kaj ni v redu, pritožite se na obč. odb. r. Napad v listu bi maslo pomagal. — Sv. Rupert nad Laškim: Dopis ni porpisa. Dopisnik se naj glasi, sicer ne moremo objati. — Laško: Taka poročila ne spadajo v političen list. Pišite raje kaj drugega. Pozdravljeni! — Zag. rje: Le pišite. Toda v tej zadevi je dovolj. Pišite raje kaj drugega. P. zavrle! — Gomiško: Le prvi žite se na višji poštni urad. — Zerovini: ozvedite če je res, mogoče vam pa še poklje. — Polenski: Preveč osebnih napadov. Bile bi tožbe. — Kozje, Celje: Hvala: Ostalo prhodnje. — Sv. Miklavž nad Laškim: Preosebno. — Leskovec, Št. Lenart, Šv. Francisek, Lasko, Glas iz Posavja, Vu. berg S. Andraž: Pr h d jič

Poročilo o sejnu pitane živine v Gradcu dne 20. februarja 1913

Prignalo se je 28 v l v, 121 bikov, 366 krav in — telet. Skupaj 724. Cena za 100 kg žive teže: lepi pitani volji 94 do 108 K, srednje debeli 88 do 92 K, suhi 78 do 84 K, biki 76 — 98 kron, lepe pitane krave 76 — 94 K, srednje debele 56 — 70 K, suhe 44 — 54 kron. Izvolilo se je na Gornje Štajersko 70, na Tirolsko 10, na Nižje Avstrijsko 15, na Češko 188, na Moravsko —, v Trst 96 in na Nemško 6 komadov. Tendence: Na ta sejem se je prignalo 86 komadov manj kot prejšnji teden. Cene napredujejo. Promet slab.

Prada se takoj rodovitno posestvo v občini sv. Jakob, meri 5 oralov, poslojje je novo s opeko (falz ziegler) krito. 2000 K ostane knjiženo. lahki plačilni pogoji. Kdor mi kupca pri se, dobi 60 K nagrade. Več pove lastnik Ludvik D. lajš, posestnik Sv. Jakob v Sl. gorici. h. 199

Sprejem se mali hlpec za manjšo posestvo in trgovino. Kaindorf št. 48 pri Ljupnici. 197

Učenca, ki ima veselje do čevljar- skih obrti sprejme takoj Trost Anton, revlj. mojster, Maribor, St. na ulca. 198

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnik m naznanjam, da imam veliko množico ameriških trt na prodaj. Seznan trt: pošip, ru'andec, b, silvanec, žlhtina, ru'edca in b-ls, ranfol, portug zec, vel'inec, laški rizling, kapana, muškat silvanec. Več tisoč korenjakov. Roaria Port., Vitis Salo nis, Monticola in ključev. Velika množica Riparia Portalis Monticola. Cena po dogovoru. Janez Verb njak, trsnikar Breg pri Ptaju. 196

Pezor kovač! V Šegi pri Poljahnab se je rudokop zopet otvoril. Dobi se premog za kovače po tri krcne meterski stot. Matija Babšek, p. sestnik v Šegi. 202

Iščem vinčarja ali vinčarko za vinograd na Starem trgu pri Celju. Dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Celje. 185

Frane P. tan, trgovec v Sremljah, potrebuje trgovskega pomočnika, ki je vešč. manufakturne in špecerijake stroke. Opozarja se na trenst in po tenost. Ponudbe do 1. marca 913. 177

Kaiserjeva pristava v Granički dolini pri Sv. Pavlu na Koroskem se radi bočhoosti posestnika z inventarjem ali brez istega po cenini prada. Pristava meri 26 oralov. Pla il i pogoji zelo ugodni. Natančneje pove posestnik Venantius Pichler ali pa g. Jos. Zurko v St. P. tu. 178

Lepe posestvo v občini G. usena, fara S. Jurj ob Pesnici, 19 oralov v enem kosu, obrnjeno proti jutranjemu solcu, je naprodaj. Več se izve pri lastnici Tereziji Ferlic, istotam. 28

Išče se kresječ, oženjen in ona dobra šivilja, katera imata veselje še poleg tega prevzeti pod obrabi pogoj krmna račun. Ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Dober opravak“ na upravnitvo lista. 191

Vinogradnik m priporoča zelo lepo cepljeno trsje na rip portalis, barga dec bli ruček in silvanec tran car in posestnik Fr. Blačko, Sv. Peter pri Mariboru. 145

Kr. plega facta v zavem iz poštene hiše, ki je petrazredno šolo dobro d. vrši kot učenca v mojo trgovino M. lan Hočvar, Celje. 187

Puška lankaster

- enocvke od 20 K
- dvocvke „ 30 „
- Häm-rles puške od 70 „
- Flobert od 8 „
- Revolverji od 5 „
- Pistole od 2 „
- naprej K. l. esa s prima pneumatik in

torpedo od 90 K
posamejni deli
koles, črdovito
pe čeni. Popra
vila zelo ceno

Oddelak o cen ku I., o orožju ali odd II., o kolesih zastoj in poštinae prosto. F. Dušek, tovarna orožja, k les in sivalnih strojev, Opočno 2047, Češko. 141

Cepljene trte popolnoma zaraščene z močnim korenom mi: burgondec, bel in črni, zelen, kraljevina, rizling, plavec frankinja, mosler, zlatina ru'edca in bela ru'andec, silvanec z levi, portugalska muškatalec kakor tud amerišanske koreninske rozge-bilke se dabi na veliko in drobno po najnižji cenini pr. P. Srebre, Maribor, Tegethova ulica. 147

Lepe posestvo na prodaj, pri lepi cesti, 21 oralov, se redi 12 go edi. 8-9 tisoč kron za plačat. Oglaste se pr. Matiju Žižek v Kamnici pri Mariboru. 174

Posestvo na prodaj 14 oralov, lepa hiša; 10.000 K. Drugo: 11 oralov; 7.000 K, obe v Kamnici. Oglasti se je pri Matiju Žižek, Kamna št. 16 pri Mariboru. 8

Lepe posestvo z gostilno in velikim kamnolomom, opremljenam s kamnolomcem na vodno silo, vse dobrem stanu, dobičkanosno primerno tudi za trgovino in udlovanje cometne robe se p d ugodnimi pogoji prada. Pojasnila daje Fr. Hanj Kokošinekova ulica 32 Maribor. 88

Cepljeno trsje.

raznih vrst, najlepše se dobi le pri Jernej Miklič v Z-talah pri Rogatcu. O rasti mojeg trsa mnogo pohval od več let na razpila go. Cena od 9-15 K 100 km. Prodajam tud več polovnjakov najboljšega haloškega vina. 124

Korenjevo seme

(me)ne) domaće, prizano dobro in zanesljivo ima na prodaj Franc Oblak, Sv. Gregor, pošta Otnik, Kranjsko, daje ga po 70 vin liter. Naj oljše vrste pesa, vel'inska va jasta po 6 vin liter; oboje pri odjemu nad 10 litrov prosio p štovine in pri odjemu 30 litrov pa 10 vin ceneje iter. Istotako najfinije vrste domače in črno deteljo ter nemško deteljo al tuerno, obe zajedno čisti in preda iee pr sti. Doma pridelano. Kaljivo t pri vs h semensh zajamens. Pošlja se proti povzvetju ali če se denar naprej pošle. K n puje pa lepe satovje po 1 K n K 110 za kg. 23

Oves (Willkom)

Ta vrsta ovsu stori v vsaki zemlji, se je izkazala kot najbolj rana in in najplodnejša daje vsoko, zelo dobro krmilno slamo in ne poleže. Ker je trba redko seja i, zvedovuje tega ovsu 60 kg za 1 oral. Pošlja se 25 kg za K 9 —, 50 kg K 17 —, 100 kg K 32 — z v ečo vrvo. Vrečice z vzoci po 5 kg po 4 št. frako, če se vpošle K 30. Benedikt Hertl, graščak, Golice pri Konjicah, Staj. 161

Pezor gostilničarji in trgovci! Še imam veliko dobega vina na prodaj in tudi č-bulo po nizkih cenah. Kdor potrebuje naj se oglasti pri Jakobu Klemencič, posestniku v Mezg voh, p. M škanjci. 215

Sprejem dva vinčarja in enega pastirja za ovce, naj si je fant ali dekle. Šle mora biti prost. Baž Urbas, Slemen, Seloica ob Dravi. 214

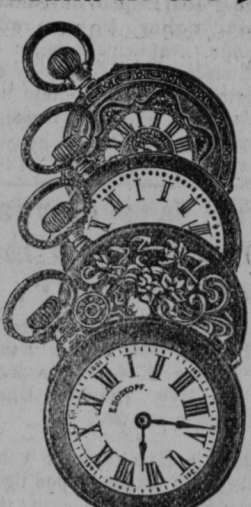
Žitna ponudba. Mladenc 28 let star, tr z ega značaja, izučen čevljar s stalnim zaslužkom in nekaj premoženja, se želi poročiti z pridnim dekletom, ki je kupa zunanjo stari v starosti od 20 do 30 let in katera se razume na gospodinstvo. Ponudbe s sliko se naj pošlje do 1. aprila na upravnitvo p d na slovo „Sreča“ 210.

V najem se da takoj kovačnica na okrajni cesti v Podlehniku v najboljšem stanju in z eno hišo, lepa vrto in sadoosnikom po na bolj zgošni cenini. Ponudbe na Ivana Šošterič, Št. Vid pri Ptaju. 214

Prada se lepo posestvo obstajee iz lepe hiše gospodarkega p s opja in okoli 5 oralov d. bre p mje. Naha se tik okrajne ceste v bližini k lod ora. Cena K 9 00 —. Dopraj pod „D bra kopča“ postno ležeče Pod. list, Štajersko. 216

Zelo lepo posestvo, krog 22 oralov, lep gozd, trsniki z samost d ko krmno, 400 žitnih sadnih dreves, novonastanjen žerudčvi n grad, njive, lepa hiša in gospodrska poslojja ud; in čarja v bližini Poljč n se prada. Pojasnila daje Aibn Beilag v Počiansh. 227

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.
Velik cenik brezplačno.
(Jamstvo 3 leta.)
Srebrne ure . . . . . K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi „ 9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo „ 13:—
Ploščnate ure iz kovine „ 6:—
Amerikanske zlate double-ure „ 10:—
Goldin Roskopf ure . . . . . 4:—
Prave železničarske Roskopf-patent.
Prava nikeln. točno na min. idoece K 5:—
14 karatne zlate ženske ure . . . 19:—
14 karatne zlate ure za gospode „ 40:—
Srebrni pancer-verižice . . . . . 2:—
14 karatne zlate verižice . . . . . 20:—
14 karatni zlati prstani . . . . . 4:—
Viseče stenske ure na nihala „ 10:80
Kuhinjske ure 2:40
Budilke . . . . . 3:—
Budilke z dvojnim zvoncem . . . . 3:—

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Velika razpošiljalnica Bratje Lechner

-- G. adec, železna hiša --
služi vsem slojem kot najcenejši vir za nakupovanje.
Prosim zahtevajte!
vzorci in cenike o modnem blagu — lanege blaga — blaga za gospode — rezno blago — manufakturno blago — oprave za novoporočence.
To ničesar ne stane
vendar vsakemu dobro služi. Če pridete v Gradec, poskusite kupiti pri nas blago.

Za Veliko noč

Najnovejše raznovrstno blago za obleke, za moške in ženke pri Jos. Druškoviču S ov. Gradec.

Vabilo na redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Ormožu, kateri se bode vršil v petek, dne 7. marcija 1913 ob 10. uri dopoldne v posojilniških prostorih.

- Dnevni red:**
1. Poročilo načelstva.
  2. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
  3. Odobrenje letnega računa.
  4. Sklepanje o porabi čitnega dobička.
  5. Poročilo o izvršeni reviziji.
  6. Razni predlogi.
- Opomba: A o bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število zadrudnikov, da bi bil občni zbor skl. pčen. se vr-i ob 2. uri popoldne v smislu § 32 pra il drugi občni zbor ki je sklep en pri vs kem številu navzočih članov. 222

Vabilo na trinajsti redni občni zbor

Posojilnica pri Sv. B. nediktu v Slov. gor. kateri se bode vršil v nedeljo, dne 9. sušca popoldne po večeriah v posojilniških prostorih.

- Na dnevnem redu je:
1. Poročilo načelstva.
  2. Poročilo nadzorstva.
  3. Odobrenje računsk. ga zaključka za l. 1912.
  4. Izditev enega računskega pregledovalca.
  5. Slučajni sti
- Ako se ob določeni uri ne bi zbralo zadostno število članov, t. daj se vrši občni zbor eno uro pozneje pri v akem številu članov 230

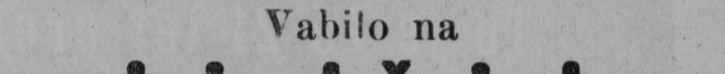
Cepljeno trsje!

Vinogradnik m naznanjam da imam več tisoč najbolj priznanih vrst na prodaj in sicer: Žlhtina (Gutedel), laški rleek, šipon (mozler) in zmešane vrte. Vse trte se e-lene na Rip. Portalis in dobro vkoreninjene ter popolnoma zaraščene, za kar se jamči. C na trtam je po dogovoru Oglasti se je ustmeno pri Francu Slodnjak, trnarju, po ta Jaršinci pri Ptaju 229

Zahvala.

Podpisnik mu Antonu Lepeju p. sestniku v Zg. Lažah, je dne 17. grudoa 1912 poslal to pr. mišnino do tal pogor lo katera s m imei zavarovane pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“. Omenena zavarovalnica je t. kaj škodo po požaru čnila, in o i to takoj do zadnjega vinarja izplačala, za kar se ti tukaj ja no zahvalim, ter isto zavarovalnico vs m posestnikom najtopleje priporočam.

Zgor. Laže, dne 9. svečana 1913.
Anton Lepej.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in po ojlilnice pri Sv. Jurju ob Ščavnici, reg. zadruga z neom. zavezo, ki se vrši 9. marca 1913 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih.

- Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
  2. Poročilo nadzorstva.
  3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1912.
  4. Vditev načelstva.
  5. Volitev nadzorstva.
  6. Suč. jnosti.
- Načelstvo. 228

Ta i inserat

ima za vsacega izobraženega človeka interes. Vi morate vedeti, ako polagate na zdr. vje svojega telesa v. ljava, da je v vsi hiši zanesljivo de- i f. e. j. e. k. o sredstvo nebb dno potr bn. Bolezni kakor kolera, legar, ošpice, škrlatica, koze, rane, opeklina se zgodijo mnogokrat; za d. sinf. k. e. i. o. na bolniški postelji, za antiseptične obvez. ran in bul, za irrigacij. telesa in preprečen e. a. e. z. j. v. j. v. o. t. i. pri vsaki vrsti d. sinf. k. e. i. e. in odprave duha je najbolj primer. n. z. n. a. s. i. v. e. n. o. m. o. o. g. k. r. a. t. p. r. e. i. k. u. e. n. i. in po celem svetu kot najboljši desinficijent sedanj sti priznani

LYSOFORM

ker vpliva hitro in gotovo se lahko brez nevarnosti od vsakogar rabi, o i ši prijetno sr mativo, ne šk. duje koži in je končno j. k. o. p. e. n. i; zato zdravniki večinoma to sredst. o. priporočajo in s rado v vsaki hiši rabi. V origin. in h. st. klen. ah (zeleno steklo) z navodilom vred d. bi. se. a. 80 vinarjev za steklenic. á 100 gramov vseh lekar. ah in drožer. jah m narhije. Pomislite, da Lys fo m slab duh in pot hitro in sigurno odpravi

Zanimivo knjigo o „zdravju in razkuževanju“, Vam pošiljam zastoj in poštino pr. sto. A. C. Habmann, r. f. e. r. e. t. „Lys form. delavnic“, Dunaj XX. Petraschgasse 4. (—Mo se 34)

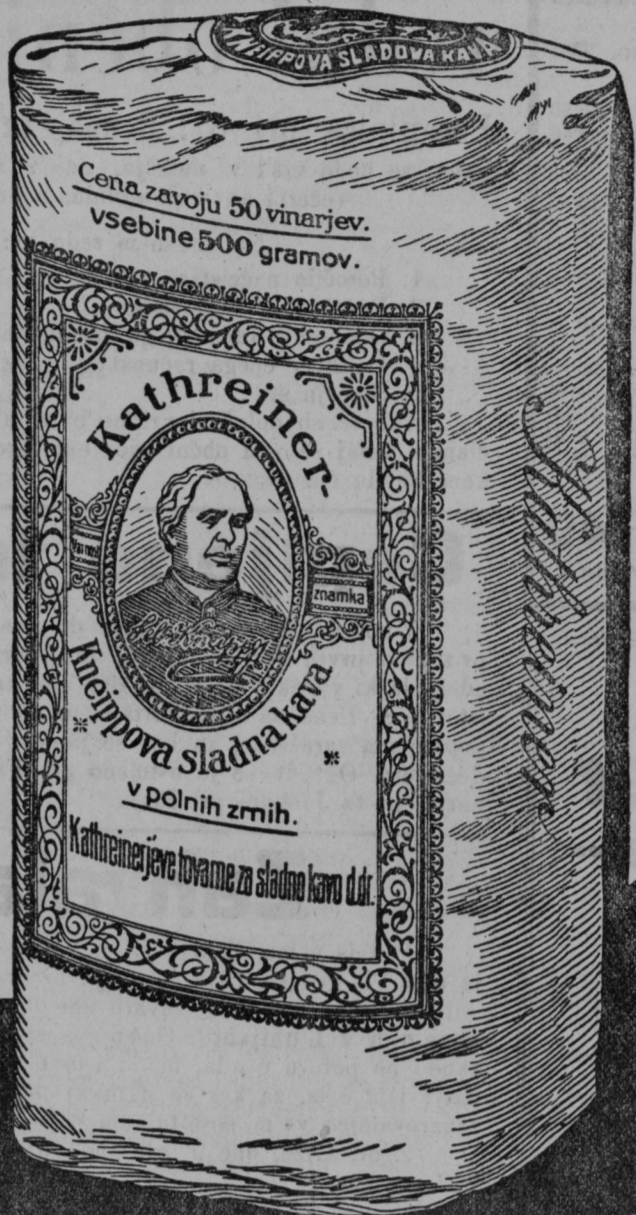
LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga počenši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje zadruga sama.

To je že 21 let preizkušen
kavin dodatek in nadomestek

Somišljeniki! Pridobivajte nove naročnike!

Upati na

bogato žetev

sme samo oni, ki je dobro gnojil. Zemlja zahteva nadomestila za hranilne snovi: kali dušik, fosforovo kislino, katero ji je prejšnja žetev odvzela. Posebno

kali

ne sme nikdar manjkati, kajti izmed vseh hranilnih snovi porabijo rastline največ kalija.

Zdaj je najpripravnejši čas za gnojenje s kalijem

Pojasnila in brošure o porabi umetnih gnojil daje vsak čas brezplačno

Fr. Mulec v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 14.

Vinorejci pozor!

Trsje na prodaj: šipon, burgundec beli, laški rizling, sil anec, gut edel, ranfol, kraljevina, vrbovec in druge domače vrste. Cepljeno na Rip. Portalis. Tudi se dobijo korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, p. Stunderice pri Poljčanah 1248

Najboljša svetovna barva za brke in lase je „Karl“.

uradno preizkušena, prosta strupa reizpirljiva, svetlo rujava t. m. rujava in srna. K 4.—. Razpošiljalca K. M. Thérèse, Dunaj VIII. Lerhengasse 26. 61

Na prodaj je lepo posestvo v bližini Maribora. Proda se pod ugodnimi pogoji po nizki ceni radi družinskih razmer. Travniki, njive, gozdi, sadonosniki, vse kar se potrebuje, poslopije vse v dobrem stanu in z opeko krijo, živina in orodje, stroje, kakor kupec zahteva pripada tudi lepa viničarja, kjer je že nekaj ameriškega trsa. Naslov pove upravnistvo Slov. Gospodarja. 166

Kupiti želim posestvo, ki ima oči iz vlogarstva, sadonosnika, njiv in gozda, vse skupaj 6—8 orolov. Posestvo bi se naj nabajalo na levi strani Drave. Naslov v upravnistvo Slov. Gospodarja. 164

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „Ria-mazilo“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravi. Cena ene posodiце z garancij skrim pisnom eno krono. 224

N. Kemeny, Kašova

I. poštni predal 12/76 (Ogsko)

Iščem dobro idotoč pekarjo na deželi ali v mestu do 1 aprila pod naslovom „poštno ležete, Maribor štev. 9“. 226

Trezen in zanesljiv možki išče pri kakem zidarjem mojstru delo strežnika ali pri kakem večem gospodarstvu za dinarja, p. srednjem gospodarstvu za meserja. Naslov v upravnistvo št. 221

20 metrov mesecnovih ocvir s pučjo in kamnjem vred v dobrem stanu, tudi decim vsa za 100 kg z uteži, se prav po ceni proda pri Jos. Sturm v Pekrah pri Mariboru. 225

Hiša v dobrem stanu, zraven rt, veranda, mizarški obrt na p. Stajerskem, v večjem trgu, brez konkurence se proda za 8000 kron. Kje pove upravnistvo. 217

Ženitna ponudba! Mladenič, 85 let star izkušen čevljar s stalnim zaslužkom si išče pridno nevesto v prometnem kraju, v mestu ali t. gu. Zeli se malo premoženje. S ar. st. 25 do 30 let, tudi mlada vloga ni izključna. Pisma naj se pošljejo do 20. aprila na upravnistvo tega lista št. 211.

Zakaj postopate

39-13

s svojim želodcem ta o brezobzirno, ka-or bi ne bil ravnotako važen k t drugi organi. In vendar, če želodec ne p ebavlja zaspri dela nost celega telesa.

Domače sredstvo, k je naravnjeno iz izbrano najboljših in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje preba o, sr d-tvo, ki lahko od aja in od stranjuje posledice nezmernosti, napačne diet, prehlada, posedi e sedenja in zapečenosti kakor goreč co n-petost, preobilo tvoritev kislin in krčevito bol-st, sredstvo, ki vse to ublaži ali pa odstrani, je „Dr. Rosa-Bazam za želodec“ iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

sv. ril. Vsi deli zavoja nosijo postavno določeni varstveni znak.

Razpošilja se vsak dan.

Ena steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Po pošti, če se pošlje napre K 1.5, se pošlje mala steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za 8 K širi velike, za 22 K štiri najet velikih steklenic franko na vse postaje avstro-ogrške monarhije. Zaloga v lekarnah Avstro Ogrske.

Izdelovalco in **B. Fragner**, lekarnar, c. kr. dvor. glavna zaloga **B. Fragner**, zal. Praga III št. 203. Dobi se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull, Viktor Savost.

Rane

vsake vrste se noj skrbno ar-jejo pred vsako nesužo, ker vsled te lahko nastanejo iz najmanjših na-hujše, težko odpravljuje rane.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane olajšuje vnetja in bolečine, h adi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo 4 pušice za 7 K, po deset pušic pušice prosto na vsako pošastjo avstro-ogrške monarhije.

Pozor na ime izdelka izdelovalca, cene in varstvene znake. Prist o je po 70 vin.

Izdelovatelj in **B. Fragner**, lekarnar in dvor. zal. glavni založnik Praga II., t. 203

Zaloga v Mariboru: lekarna W.

A. König, Friedrich Prull, Viktor

Savost. Pozor na ime izdelka.

Zahvala.

G njenega srca se zahvaljujemo podpisani za toli e dokaze sočutja povodoma boleznin smrti predragega sina brata, gospoda

Tončka Samec.

Posebno zahvalo izrekamo častiti dahovščini, članom telovadnega društva „Sokol“ in v-em onim, ki so izkazali pokojniku zad jo ljubav, spremiš ga k večnemu počinku.

Št. Jur ob juž žel., 17. svččana 1913. 232

Obitelji Samec in Zikošek.

Za Velikonoč

se dobi v zameno za žito najboljša in najlepša moka v daleč in dobro znanih umetnih mlinih v Framu.

Lešnik Štefan, Böhm Ivan.

POSOJILNICA v MARIBORU

v lastni hiši v Narodnem domu.

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjizice po 4 1/2% oz. vloge proti odpovedi po 4 3/4%. Naložbe v tekočem računu se obrestujejo po dogovoru.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo na zastavo in osebni kredit.

Eskomptujejo se menice ter otvarjajo krediti v tekočem računu.

Vplačani deleži K 126.100.—

Rezervni zaklad K 344.683.87.

180

Lastno premoženje zadruga K 534.382.17.

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvorniku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov).
(Konec.)

Ko se je starček s spremstvom približal kapeli, so se jim ljudje spoštljivo umakali; oči vseh so bile obrnjene na starčka; ženske so stikale glave in ilho je šepetal ta ali oni svojemu sosedu kakšno opazko. Vsak iz množice ga je poznal, ves svet ga je častil. Pa temu ni bila vzrok njegova starost, plemenit roč in nekdanje njegovo dostojanstvo, ampak nekaj drugega.

Čitatelj je pač že davno uganil, kdo da je ta starček. Pol stoletja je že preteklo, od kar je Ambrozij na isti dan pokopal v katakombah truplo sv. Soterije. Od takrat je redno vsako leto prihajal k njenemu grobu, v svoji pobožnosti okrasil kapelico, obdal zidovje z dragocenim mramorjem ter preskrbel dragoceno cerkveno opravilo in zagrinjala. Oskrbel je tudi, da je bil vestno gojeni vrt pred kapelico po leti in po zimi poln bujnih cvetlic.

Pred mnogimi leti je pokopal Ambrozij v tej kapelici sv. Soterije svojega očeta, senatorja Avrelija Sempronija; tukaj si je tudi sam izbral svoj grob, tukaj so bili že pokopani njegova žena, sin in njegova sinaha. Njegova žena je bila sorodnica sv. Soterije.

Marcelina je postala o Veliki noči preteklega leta v baziliki prvaka apostolov redovnica. Danes je prišla prvič v redovniški obleki k grobu deviške mučenice. Na ta način je pač imel današnji praznik sv. Soterije za Marcelino poseben pomen, in starčku, bližajočemu se svetemu mestu, se je poznalo, da čuti tudi on danes posebno, nenavadno notranje veselje.

Ko so dospeli do vrat, je gnala Ambrozija neka tajna notranja sila, da poklekne ob grobu svetnice in tam moli. Globoko ginjen je pritisnil svoje ustnice na mrzli marmor in tihe besede, ki so prihajale od časa do časa iz njegovih ust, so pričale o njegovi globoki pobožnosti. Dolgo je klečal in molil in še dalje bi bil, da ga ni Satirus v skrbeh za starčka opomnil, da se je treba ločiti od tega kraja.

Solznih oči je sledil Ambrozij svojem. Na pragu se je še enkrat ozrl nazaj, da se še z zadnjim pogledom poslovil od dragega mu oltarja.

„Otroci moji“, je rekel starček z drhtečim glasom, „zadnjičkrat sem molil danes na grobu naše svetnice. Moje življenje se bliža koncu. Vi poznate mojo zadnjo željo: Pokopan hočem biti ob njenih nogah, pri vseh svojih dragih. Vem in za trdno upam, da mi bo sv. Soterija izkazala to milost. In prišla bo v moji zadnji uri ter me odpeljala v mirno in srečno večnost.“

Premožno ginjen starček ni mogel dalje govoriti. Molče je sledil svojim vnukom, ki so se vračali v mesto.

Kmalu se je izpolnilo to, kar je slutil. Že prihodnjo noč je zbolel, lotila se ga je mrzlica in bilo se je bati najhujšega. Rojstni dan naše svetnice naj bi bil dan njegove smrti.

Ko je ležal v zadnjih zdihljajih sredi svojih dragih, ki so jokali ob smrtni postelji, se mu je naenkrat zasvetil obraz v nebeški milobi. Oči so se mu odprle in ustnice so šepetale: „Soterija, moja priprošnjica!“ Se zadnji zdihljaj — in njegova duša je odplavala proti nebeškim poljanam.

Po 25. letih je na praznik sv. Soterije zopet romala množica od blizu in daleč na njegov grob. Na oltarju nad grobom je bral mašo škof krepke postave, resnih potez. Ko je končal sv. daritev, je pokleknil k

Iz celega sveta.

Grozna nesreča se je priredila dne 19. februarja v Sežani pri Trstu; zgorele so 4 osebe, 1 pa je opečena smrtno nevarno. Ta nesreča se je pripetila pri železniški čuvajnici št. 825. proti Opčinam. Bilo je v njej 5 delavcev iz Medmurja, katere najemlje južna železnica, ker delajo poceni in niso vpisani za pokojnino. Spali so tam na slami. Ne ve se prav, kako se je to zgodilo, da je nastal ogenj in so 4 zgoreli: Negovec, Gjermači, Kosnjak, Patafka, 5. Najman pa se je še privlekel do bločnice, kjer so ga našli nezavestnega. Onih štirih sploh ni mogoče spoznati, tako je uničil ogenj telesa. Najmana so odpeljali v Trst v bolnišnico. Ti delavci so bili pridelnjeni prožnemu mojestru v Sežani. Mezde so dobivali na dan do 2 K 80 vin., živeli pa so skoro samo ob kruhu in čebuli. Čuvajnico jim je prepustila južna železnica. Poleg čuvajnice je bila lesena lopa, ki je zgorela do tal.

150 let stara trta. Iz Svetega pri Komnu nam poročajo: Na zemljiški parceli št. 894 občine Sveto se nahaja trta stara 150 let. Trta sicer ni debela, ker je večkrat pozebla. Imenuje se „čedaj“. Prinesel jo je v naš kraj Janez Jazbec, ki je pred 150 leti celih 20 let služil v Solkanu. Priluzil si je 20 zlatov, po naše 44 K. Domov prišedši je pridno začel saditi trte in murve. Nevesto je dobil na Vipavskem. Na njeno prigovarjanje je kupil posestvo na Vipavski strani nad Dornbergom. To je bil prvi svetanski vinograd tam doli. Sedaj je ta vinograd last komenskega župana.

Trpljenje bolgarskih jetnikov. V Carigradu so so privlekli po nadaljevanju vojne 24 bolgarskih jetnikov, Bolgarskih jetnikov na Galipoliju je 540; zapr-

grobnemu spomeniku pred kapelo, na katerem je bil kratek napis:

Ambrosius Aurelius in pace.

Škof je prišel v družbi stare gospe in mladega moža; z njim je tudi odšel.

„Kdo je ta škof in kdo sta njegova spremljevalca“, je vprašal romar iz daljnih dežel cerkvenega služabnika?

„To je Ambrozij, veliki škof iz Milana“, je dobil odgovor. „Mladi mož je slavni govornik Avgustin, ki ga je Ambrozij izpreobrnil, stara gospa je pa Avgustinova mati — Monka.“

Pomoč v stiski.

(povest po resnici in godku).

I.

Takega vpitja že dolgo ni bilo pred mestno šolo, kakor tisto popoldne.

„Sneg, sneg!“ so kričali šolarji in drli iz zaduhle šolske sobe pod mlo nebo. Oči, to vam je bilo veselje! Ta je lovil izpod neba padajoče snežinke, oni je grabil po suhih tleh ležeči sneg, da bi zagnal prvo kepo v svojega součencea, tretji je nastavljal svoj klobuk, misleč, da ga bo kar v trenutku sneg napolnil, drugi pa so zopet tekali sem ter tje, kakor bi bili ob pamet. — Ves mladi zaroč v mestu je bil pokoncu samega veselja nad tako nenadnim prihodom belega gosta.

Snežilo je pa tudi kakor za stavo.

Le Majerjeva 10letna Anica v siromašni hiši tam gori nad mestom ni bila vesela snega. Žalostna je gledala skozi okno in vprašala mater, ki so bolni ležali na postelji:

„Mama, kako bom pa šla drevi po juho, ko tako močno sneži?“

„Bom pa že enkrat brez jedi prebila, saj je večer.“

„Lačni ne smete biti. Kar obujem se, pa pojedem.“

„Kako boš hodila, sirota, v takem vremenu? Lahko bi se prehladila in zbolela. Kaj bi potem počeli, ko bi bili obe bolni? Kdo bi nama stregel?“

„Vaš veliki robec bom ogrnila, pa suknene nogavice obula, da me ne oo zeblo“, misli si deklica.

Mati se skloni v postelji in pogleda skozi okno: „I no, Anica, pa pojdi, če greš rada! Pot je danes še suha, in sneg še ni tako debel. A kaj bo jutri, ako ne neha snežiti, ker ni niti trohice drv pri hiši?“

Rekši se skloni nazaj in utihne.

Deklica pa se začne skrivaj solziti. Smilijo se ji bolna mati, ki morajo trpeti toliko pomanjkanja.

II.

Zvonilo je „ave-Marijo.“

Anica se je vračala z juho iz krème domov. Molila je potihoma angelovo češčenje.

Nad samostanom, kjer se zavije cesta v mesto, se je kepalo krčelo dečkov, Bili so ravno v najhujšem boju; še moliti niso utegnili.

Deklica bi se jim rada ognila, ker zavzemali so vso širčino ceste. Najraje bi bila šla po stranski poti, toda bilo ji je preveč v stran. Juha bi se ji bila shladila; za bolnika pa je le gorka jed zdrava.

Šla je torej prav ob robu ceste. Bala se je, da ne bi bila komu na poti, in da ne bi priletela kaka kepa v njo. Pa ob jarku je bilo nevarno. Lahko bi ji izpodrsnilo, ker je bilo ondi vse polno snega nametnega. Zato stopi malo na cesto. Toda glej nesrečo! V istem trenutku se zaleti eden kepavcev, ki je stal v zadnji vrsti, z vso silo ob deklico.

Anica se zajoka in omahne v sneg. Sreča, da ni bilo blizu cestnega jarka. Le 2 stopinji, in ležala bi bila v globokem jarku pod cesto.

li so jih v ječe v Mali Aziji, kjer postopajo z njimi po turško! Malo vode jim dajo na dan in košček kruha. 30 jih je umrlo od lakote. Tako delajo Turki z Bolgari Kljub temu, da vedo, da ravnajo Balkanci s turškimi jetniki človeško.

Vojni stroški balkanske vojne. V sled vojske na Balkanu imajo že več mesecev pod orožjem Bolgari 300.000, Srbi 200.000, Črnogorci 40.000, Grki 60.000, Turki pa okoli 500.000 mož. Vojni stroški znašajo mesečno na Bolgarskem 4.500.000 funtov Sterlingov (en funt Sterlingov je 24 K), v Srbiji 3.000.000 funtov Sterlingov, v Črni gori 600.000 funtov, v Turčiji 7.500.000 funtov. V 4 mesecih vojske znaša to že 1584 milijonov kron. Vstete pa niso vsote, kolikor stane vojna na morju Grke in Turke kakor tudi ne škoda, ki jo trpi ta trgovina in obrt.

Pogum in junaštvo srbskih vojakov. Nezaslišane so bile žrtve, ki jih je doprinašal srbski vojak v sedanji vojni, a najhujše je menda zahtevalo zavzete Bitolja. Turki so imeli tu izborna stališča, njihove čete so bile popolnoma sveže in izpočite. A vse te okolnosti so igrača proti trpljenju, ki so ga srbski vojski prizadiale reke Črna, Dragor in Šemnica, ki so prestopile svoje bregove in zalile vso okolico, tako, da je morala srbska armada pregaziti 7 km dolgo pot po vodi, ki je stala deloma do prsi. Nekateri oddelki so se tako stoječi in gazeči vodo borili cel dan in celo noč. Pomislimo pa, da je bilo to v poznem jesenskem času, ko je neprestano deževalo in snežilo, da je bila torej voda ledeno-mrzla! Srbski poveljniki so izprva upali, da voda v par dneh upade in so zato odlašali z glavnim napadom; toda deževalo in snežilo je neprestano noč in dan in vode so naraščale. Turki, v svesti si svojih ugodnih postojank, so skle-

Strašen krik in krohot nastane med trdosrčnimi dečki.

„Paglavci, kaj počenjate?“ zagrmí zdajci nad njimi močen moški glas. Bil je oče Lad Slav, katehet v ljudski šoli. Vračal se je od nekega bolnika.

Kakor če bi med tropo vrabcev ustrelil, razkropili so se naenkrat porédneži na vse strani ter zbežali proti domu. Glas jim je bil dobro znan. — Le štirje so obstali ter molče in prestrašeni gledali v tla.

„Ali se učite takega vedenja v šoli? Kaj se spodobí, ko zvoni „ave-Marijo?“

Dečki, ki so od samega strahu pozabili, odkriti se parir, so med tem sneli pokrivala z glave.

Obrniviši se k deklici, ki se je bila že vzdignila, pravi pomilovalno:

„Ali si se močno pobila, ubožica? Kaj si pa imela v posodi, da se ti je razlilo po obleki?“

„Juho za mamo, pa se mi je sedaj vsa razlila. Pobila se nisem, le to mi je hučo, da nimam sedaj mami domov kaj nesti.“

„Vidiš, kako nesrečo si naredil?“ očita pater katehet dečku.

„Nisem nalašč. Mislil sem se umakniti kepi, pa sem se v njo zašel.“

„Če bi bili molili angelovo češčenje, bi vsega tega ne bilo. Bog vas je očitno kaznoval. Da se kaj takega nikdar več ne zgodi! — Sedaj pa le hitro domov! O mraku nimajo otroci nič opraviti na cesti!“

Drugi dan so gospod učitelj vse izvedeli. Kdo se je udeležil večerajšnjega kepanja, ni bilo težko izvedeti. Izdali so drug drugega, ker ni hotel biti nihče sam kriv. Kaznovani so bili le oni, ki so se nad dekličino nesrečo krohotali in so zbežali pred katehetom. Morali so ostati celo uro v šoli ter delati težke računske naloge. Prav jim je bilo!

III.

Gotovo se vam je, dragi čitatelji, smilila uboga Anica, katero je bil deček s svojo neprevidnostjo po-
dril v sneg.

Pa ljubi Bog izpreminja nesrečo večkrat v srečo, Poslušajte!

„Kako si že rekla?“ začno izpraševati pater deklico, posvarivši in izpustivši dečke domov. „Mami si nesla jed? Ali ne kuhate doma?“

„Kako, ko so mama bolni! Sama pa še ne morem.“

In začela je z odkritosrčnimi in preprostimi otroškimi besedami opisovati veliko revščino, katera tlači njeno mater.

„A tako! Škoda, da mi ni bilo to že prej znano! Pojdi z menoj!“

Samostan je bil blizu.

Deklica pobere posodo, ki je med padcem odletela v sneg ter gre s prijaznim in usmiljenim patrom. Na porti sta. Zvonec zapoje, in pri tej priči se vrata odpro.

„Dajte tej-le deklici kaj gorkega v posodo! Šla je v krème po juho za bolno mater, pa se ji je na cesti po nesreči jed razlila“, naroči pater samostanskemu vratarju.

K deklici obrnivši se pa pravi:

„Le počakaj toliko časa, da pridem nazaj.“

Vratar vzame deklici posodo iz rok ter stopi v kuhinjo.

Anici ni bilo treba dolgo čakati, kajti frater se je kmalu vrnil s polno posodo, pater pa se tudi ni mudil dolgo. Urno je bil zopet na porti.

„Govoril sem s patrom žgvarčijanom“, pravi, „pa so rekli, da smeš odslej vsak dan priti po juho — opoldne in zvečer. — Sedaj pa idi domov, pa pridna bodi!“

Deklica je kar gledala. Ni vedela, ali je vse to resnica, ali se ji le sanja. Da bi se patru prav prisrčno zahvalila, ni bilo več časa. Izginil je v samostan.

(Dalje prihodnjič.)

nil, da tu rešijo čast svoje armade. Turške čete so bile polne neuklonljivega duha, njih borba je bila ju-
naška. Tedaj se pa zgodi ono nepojmljivo: Srbska pehota dobi povelje za glavni napad in čete uderejo naravnost v ledeno-mrzlo globoko vodo! Na Turke je že samo ta pogled tako vplival, da so izgubili vso samozavest in vsako nado na zmago. In res je srbska armada tudi tu ostala zmagovalka. Nekaj vojni odposlane tuje države je vzpričo bitoljske bitke rekel naproti bivšemu srbskemu ministru Genčiču: „V Evropi je samo srbski vojak zmožen kaj takega. Kaj enakega bi storil edino še ruski vojak, toda ne ruski častnik. Občudujem vaše ljudi!“

Sneg v Perziji. Iz Temerana poroča poštna uprava, da je poštna služba vsled velikega snega popolnoma prekinjena. Sneg je 4 metre visok. Teheran je bil za 14 dni popolnoma odrezan od Evrope.

Železniška nezgoda. Iz Rusije poročajo: Med postajama Sljepzovskaja in Karabaluk se je odtrgalo od tovornega vlača 40 vozov, napolnjenih z raznim blagom. Vozovi so zdrčali po strmini navzdol ter v največji hitrici zašli ob drug tovorni vlak, pri čemur se je blago užgalo. Nastal je velikanski požar. Dva železniška nastavljenca sta zgorela.

Najstarejši človek v Avstriji je gotovo Čeh Jan Navratil, ki živi v Nemškem Brodu na Češkem. Mož je rojen leta 1799 in je torej star 114 let. Živel je v treh stoletjih. Starček je na duhu in telesu izredno čil in zdrav, le posluh mu je deloma odpovedal.

Dobiček avstrijske c. kr. pošte. L. 1911 je imela avstrijska pošta 190 milijonov dohodkov, izdatkov pa 184 milijonov K. Čistega dobička je torej vrgla pošta državi 6 milijonov kron.

Kmečki delavec.

x **Bodočnost poslov.** Ako hočemo, da bo imei kmet zopet dovolj poslov, moramo misliti tudi na to, kako zasigurati poslom bodočnost. Za vsakega posla, ki je prireden in pošten, bi se morala ustvariti možnost, da si zamore ustanoviti svoje lastno ognjišče. Iz poslov bi morali nastajati posestniki mahlnih zemljišč. Za posle pa, ki ostanejo celo življenje neozelenjeni v službi kmetovalcev, bi morali biti na razpolago starostni domovi, v katerih bi našli oni posti in poljedelski delavci zavetje, ki niso našli krščanskega gospodarja, da bi jih do smrti obdržal pod svojo streho. Samoumevno je, da bi morali tukaj pomagati država in dežela.

x **Posestniki in delavci.** Popolnoma napačno je pri razpravljanju socialnega vprašanja, da se razmere med posestniki in revnimi, delavnimi stanovi tako slikajo, kakor da bi bilo med njimi že po naravi nespravljivo nasprotje, katero jih kliče na boj. Ravno nasprotno je resnično. Narava vravnava vse v edinstvo, v medsebojno soglasje. Pri telesu človekovem so sicer udje najraznovrstnejši, vendar se medsebojno strinjajo in vjemajo; tako hoče narava, da sta tudi pri telesu človeške družbe ona dva stnova v složni medsebojni razmeri, da nekako drug drugega poravnujeta. In ravno krščanstvo ima čudovite in mnogovrstne sile, da odstrani boj in da zatere tudi njegove vzroke. Te lepe besede je zapisal sloviti delavski papež Leon XIII. Uvažujemo jih pri vsem socialnem delovanju.

x **Delavska mladina.** Tudi mladina našega kmečkoga delavskega stanu se mora udeleževati izobrazovalnega dela, ki se vrši v društvi Slovenske krščanske socialne zveze. V teh društvi ni in ne sme biti nobenega razločka med mladino z ozirom na stanove. Kar je mlado, potrebuje izobrazbe in spada v mladinske in izobrazvalne organizacije. Med mladino mora vladati krščansko prepričanje, da smo vsi otroci božji, torej bratje med seboj. Kdor se proti temu pregreši, pregreši se proti Bogu. Mladina kmečkoga delavstva potrebuje izobrazbe kakor vsaka mladina, da v življenju lažje napreduje in si zagigura srečo že na tem svetu. Zato mladina delavskega stanu, oklepaj se že obstoječih katoliških organizacij!

x **Za ženske posle** imamo Gospe, kolikor nam znano, samo eno katoliško slovensko organizacijo, namreč Marijanišče v Mariboru. Društvo stoji v oskrbi č. šolskih sester. Ima svoje prostore, v katerih dobijo dekleta za čas, ko so brez službe, tudi stanovanje. Zeleni je, da bi se slovenska dekleta, ako treba, bolj posluževala Marijanišča, tudi pri posredovanju za službe.

x **Gozdarski delavci** na Gornjem in Srednjem Štajerskem imajo svoje lastne, dobro urejene organizacije, Gozdarske delavce organizirajo krščanski socialni in socialni demokratje. Velika večina tega delavstva se zbira v krščanskosocialnih društvi. Te organizacije skrbijo za starostno oskrb, za podporo v slučaju bolezni in nezgod, skrbje za službo, dajejo članom pravno varstvo in nudijo tudi izobrazbo s predavanji, shodi in berilom. Kaj pa naši gozdarski delavci na Pohorju, v Dravski dolini in po Savinjskih planinah? Sledite vzgledu vaših nemških tovarišev in organizirajte se! Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani vas gotovo rada sprejme pod svoje okrilje.

x **Vrli hlapci.** Na Pozanju, kjer hoče nemška vlada z razlastitvijo poljskih posestev zatreti Poljake, so se vrli poljski hlapci združili lansko leto v posebno društvo, katerega namen je, vspešbujati med hlapci in delavci na deželi narodno zavest. Kot glavni cilj si je postavilo društvo za svoje člane pogoj, da smejo člani služiti le poljskim gospodarjem. S tem hočejo doseči, da se težavno stanje poljskega kmeta omili, da lahko vzdržuje svoje posestvo. Pruska vlada je sicer društvo prepovedala, a kljub temu društvo dobro uspeva. Hlapci se ob nedeljah in praznikih zbirajo pri cerkvi ali na vasi in si razdeljujejo poljske časnike in knjige ter se tudi pogovarjajo glede služb in dela. Narodni poljski hlapci tudi mladeniče, ki izstopijo iz šole, takoj zvabijo v svoje društvo in jih navdušujejo za narodnost. Tudi narodna pesem se ravno po poljskih hlapcih v Nemčiji najbolj vzdržuje. Če tudi prežijo pruski zandari na vsakega, ki bi se kazal navdušenega Slovana, vendar to vrle poljske hlapce ne zadržuje pri njih narodnem navdušenju. Slovenski hlapci, posnemajte svoje brate na daljnem severu!

x **68 let služi pri eni hiši.** Hlapec Ivar Višnicki v vasi Brij blizu Krakova v Galiciji. Star je sedaj 89 let, a še vedno oskrbuje gospodarju živino in opravlja navadno vsakdanje delo. Višnicki je preživel že 4 gospodarje. Prvi se je ponereč I na lovu, drugi je padel v boju pri Kraljevem Gradcu, tretji je padel z drevesa in se ubil, četrti, oče sedanjega gospodarja, pa je bil ustreljen na lovu. Hlapca Ivana ima vse rado, kakor če bi bil hišni oče. Zvest je, delaven in skrben. Pred 10. leti je našel na potu v cerkev mošnjo denarja z 9000 kronami. Mož-poštepnjak je izročil denar župniku, pri katerem se je skoro potem zglašil lastnik denarja. Na denino 900 kron je izročil Ivan svoemu gospodarju, da je poplačal dolg, za katerega je bila že zarubljena živina. Od deželne vlade je dobil Višnicki za zvesto službovanje lepo darilo: 4 zlatnike po 50 K ter pohvalno pismo.

x **Delavske knjižice.** Po naših postavah morajo imeti delavci delavske knjižice. Brez take knjižice ne more nihče dobiti dela. V njej je delavec natančno opisan: Kakšne oči ima, nos itd. V knjižici je tudi zapisano, kdaj in pri kakem delodajalcu je delo na-

stopil in kdaj ga je zopet odložil, oziroma kdaj je iz dela izstopil. Taka delavska knjižica je za delodajalca in za delavca sitno in neotrebno breme. Nihče drugi se ne potrebuje tako izkazovati kakor delavec. Delodajalec mora knjižico, ki mu jo delavec pri nastopu odda, spraviti. Kjer je veliko delavcev, je s tem tudi velika sitnost in prav lahko se primeri, da se delavska knjižica izgubi. Koliko težav ima delavec, predno more dobiti novo. Med tem časom mora čakati brez dela in brez zasluzka. Za delavsko knjižico je združeni silno veliko pravil. Velike težave so tudi glede na opazke, ki jih delodajalec napravi v delavsko knjižico. Kjer so delodajalci združeni med seboj, se lahko dogovore, da s kakim znamenjem, n. pr. da zapišejo odpust od dela z rdečim črnilom, očrnuje kakoga delavca kot agitatorja in mu s tem onemogoči, da bi bil pri karteliranih podjetjih sprejet v delo. Največje industrijske države ne poznajo delavske knjižice. Tega bremena ne vlačijo seboj delavec na Angliškem, ne v Ameriki, ne na Nemškem. Čemu se torej zahteva še pri nas. Za legitimacijo se lahko uvedejo legitimacijski listki, če se že misli, da so potrebni. Knjižice v sedanji obliki pa prav nič ni treba. Naši poslanci so v državnem zboru to mnenje že očitno zastopali. Skupnemu prizadevanju se mora posrečiti, da ta nepotrebna reč, ki kaže samo žaljivo nezaupanje do delavstva, vendar že enkrat izgine.

Ženski vestnik.

x **Mater manjka.** Pred 100 leti je bilo, da je prišel veliki francoski cesar Napoleon v imenitno francosko vzgojevalno šolo. Modro predstojnico je vprašal, zakaj je mladina tako slaba in lahkomišelnja. Bistroumna pobožna žena odgovorila: Manjka nam mater. Cesar je takoj pripoznal resničnost teh besed ter rekel: Da, imeti moramo mater, ki bodo znale svoje otroke vzgojevati.

x **Varujte se!** V 5. številki „Slovenskega Gospodarja“ ste prav primerno svarili pred lahkomišelnjo ločitvijo zakonov. Na svetosti, nerazdružljivosti in edinstvo zakonske zveze bi morale uprav žene obračati vso skrb v svojo in svojega zaroda neizmerno, časno in večno korist. V skrbi za naše vzgledne matere in žene ter pridne gospodinje blagovolite jih opozoriti, oziroma svariti pred knjižurami iz Budimpešte, ki se ravno te dni vsipavajo po Štajerskem. Zlaga in izdaja jih v ogrskem, nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem jeziku advokat dr. E. Gerö. Za nje želi seveda po 1–2 K denarja. Zbirka nosi lep naslov: „Zakonopravna knjižnica.“ Vsebinska pa poučuje, kako se zakonski družeta na lahek način iznebi ter se po ogrski šegi na kvatre z drugimi poroči. Oblika je po vsem znanstvena in zato tem bolj nevarna. A uspeh? Advokatu par tisoč kron v žep, vam pa zakonski prepri, nemir, nezadovoljnost, če ne še kaj hujšega. Pomislite na hude posledice, ako se pokvari korenina človeške družbe, sv. zakon, in izpridi le v pohotno živalsko zvezo, zato vrzite one sive knjižure v peč ali pa jih zavrnite nazaj, ož koder so prišle. Obvarovale boste sebe in svoje mnogih nesreč! M. V-č.

x **Slovenskim šiviljam.** Med 14.000 naročniki „Slovenskega Gospodarja“ je tudi lepo število šivilj, ki za razširjenje našega lista mnogo storijo. Marsikatera mladenka-šivilja prigovarja svoje tovarišice, ki pridejo naročat obleko, naj si naroče „Slovenskega Gospodarja“, ali kak drug list, pisan v katoliško-narodnem duhu. Šivilja lahko za prosih krščansko-narodne misli mnogo stori. Slovenske šivilje, le krepko naprejš!

x **Narodni ponos.** Ako se spomnim na narodno zavest železničarjev, mi je vselej nekako mrzlo pri srcu. Največ kriva narodne nezavesti ali celo sovražstva do rodne zemlje, materne govorice, je seveda socialna demokracija, ki pod krinko mednarodnosti dela s polnim parom, osobito med železničarji, za pomčenje. Nikdar ne morem odobravati onega narodnega prepričanja in navdušenja, ki se navadno kaže v nepotrebnem kričanju in zabavljanju črez druge narode. Slovenski železničarji naj pred vsem doma pri vzgoji svojih otrok pokažejo, da so Slovenci. Dati otrokom priliko, da se naučijo nemščine, je vse hvalno vredno; toda otroke vzgojiti v nemškem duhu, tako, da se mnogokrat pozneje sramujejo svoje lastne matere, ki ne razume nemščine, to je ostro početje. Kdo je dal balkanskim narodom opc moč, da so strli turško vlado nad Slovani, kar ni nihče pričalo. Ljubezem do sv. križa in domovine. In niti solze ne pretoči srbska, črnogorska ali bolgarska mati, ko ji naznanijo, da je padel njen sin v boju za svobodo domovine. Onim, ki so še omahovali, katere je še slepil blesk nemške gospode, onim, ki so mislili, da bodo Slovani na jugu kmalu izginili in da bodo Nemci v Avstriji vse preplavili, vsem onim pravim: Slovani v Avstriji vstajajo. Zmage balkanskih Slovanov so tudi prednaznanilke kopne zmage avstrijskih Slovanov nad nemško in nadžirsko nadvlado. Nič ne de, ako ste iz službenih ozirov med Nemci. Abecednik stane malenkost in sami lahko naučite svoje otroke slovensko čitati in pisati, kjer to v šoli ni mogoče. Imamo, hvala Bogu, veliko primernege in dobrega berila, da se pouči mladina o lepoti slovenske zemlje, o vrlinah in čednostih Slovencev. Matere, učite jih slovensko moliti in prepevati lepe narodne pesmi. Bodite prepričane, otrok, ki se materne govorice ne sramuje, se tudi svoje matere, svojih starišev, ne bo sramoval.

x **Narodna noša.** Zelo si koviata je po naših krajih na Slovenskem narodna noša. Samo žal, da je že skoro povsod izginila. Narodno nošo imajo shra-

njeno le stari moški in žene, in ko bodo ti izumrli in bo prešel na njih mesto mlajši rod, bo izginila skoro popolnoma tudi slovenska narodna noša. Po mnogih krajih nastopajo mladenke pri večjih prireditvah v narodni noši, ki pa žal mnogokrat ni več pristna narodna, ampak pomešana in pokvarjena z gornještajersko. Naloga naših društev in mladinskih zvez je, da pomagajo ohranjanju narodno nošo s tem, da se pri predavanjih na to opozarja. Spoštujmo spomine na preteklost narodovo!

x **Ženske v Sev. Ameriki** bi rade na vsak način dosegle volilno pravico. Dne 3. marca nameravajo po vseh večjih severnoameriških mestih prirediti velike slavnosti s pouličnimi obhodi za doseg volilne pravice. Za te slovesnosti prikrojajo in šivajo celo posebne obleke. „Uniforma“ obstoja iz okrogle kape, ki je podobna duhovniškemu pokrivalu, in do kolen segajoče suknje, ki ima zadaj kapuco. Ta priprosta „uniforma“ bo veljala okrog 10 K. Udeležnice, ki hočejo korakati v gotovem oddelku, si lahko nabavijo obleko v barvi, ki bo odgovarjala dotični skupini. Iz tega poročila se lahko posname, da tudi ameriške boriteljice za žensko volilno pravico ne morejo zatajiti svojih ženskih lastnosti. Obleka, to jim je prvo, potem pride še le enakopravnost in volilna pravica!

x **Posnemanja vredno.** V vasi Bazo na Laškem se je nameravala letošnji pust poročiti hči bogatega veleposestnika, Angela Benuzzi, s sinom nekoga krčmarja iz bližnjega mesta. Par je bil že trikrat oklican. Dan pred poroko je šla nevesta na obisk na ženinov dom, da se še malo pogovorijo glede gostije. Ko so se že vse natančno domenili glede vseh podrobnosti drugega dne in novega gospodarstva, je zapazila nevesta v ženinovi sobi na mizi tri kupe najhujših liberalnih časnikov. Eden od teh je imel na uvodnem mestu strupen uvodnik proti svetemu zakonu in sv. cerkvi. Nevesta vzame dotični list v roke, prečita omenjeni članek, stopi korak nazaj in pravi: A, take liste bere moj ženin? Dobro! Veš Jožef, pošiši si drugo družico. Jaz ne prestopim praga hiše, v kateri so udomačeni brezverski liberalni listi. Še manj pa, da bi postala žena moža, ki je prijatelj takih listov.

x **Alkohol in uspehi šole.** Srčna želja očetov in mater je, da bi se njih otroci v šoli mnogo naučili. Tolažba, da morajo tudi v zadnjih klopih nekateri sedeti, se le malokje resno vzame. Napredovanje otrok v šoli je odvisno od različnih okolnosti: od naravnih zmožnosti in nadarjenosti, od dela in drugih opravil izven šole, od navodil, ki se dajejo otrokom glede učenja doma, od hrane itd. Neka važna točka pa se mnogokrat prezre. Zdravnik dr. Meyer piše v nemškem časniku „Gute Gesundheit“: „Mnogi učitelji in šolski ravnatelji so poizvedovali, v kakšnem razmerju so napredki otrok in uporaba alkohola. Navadno se v tem oziru ločijo učenci v 3 skupine: solarji z dobrimi, zadovoljivimi in nezadovoljivimi uspehi. Vselej se je določeno pokazalo, da čim manj otroci zavzijejo alkohola, tem več dobrih uspehov dosežejo; na drugi strani pa, čim več se povzije alkohola (opojnih pijač), tem slabši so uspehi šole. Vestna naloga vsake krščanske slovenske matere bodi, da skrbno varuje svoje otroke pred opojnimi pijačami, osobito pred snopsom. Snops je za otroke telesna in duševna smrt.“

x **Zgodovina šivanke.** Zaponke in šivanke, kakor tudi razne igle za okrašenje obleke, las in klobuka, so jako stare. Izdelovali so jih najprej iz kosti različnih živali, pozneje iz železa in bronca. Prvotno je imela šivanka uho na sredi, pozneje se-le na koncu. Šivanke, kakor jih rabimo danes, so začeli izdelovati najbrže v 14. stoletju. Znano je, da so bile šivanke in igle še pred nekaj stoletji jako dragocene in jih je bilo videti samo med lepotičjem kraljic, kneginj in drugih visokih in bogatih gospa. Vsaka odlična gospa je dobila v onih časih kot poročno darilo škatlico igel. Tudi hči francoskega kralja Ludovika IX. je dobila za poročno darilo krasno izdelano škatlico igel, napolnjeno s šivankami in drugimi iglami. Še za časa kraljice Marije Stuartove (1562–1587) je bila igla dragoceno in priljubljeno darilo. Pozneje so si gospe in gospodične same kupovale šivanke in so dobivale zato od svojih starišev ali so, rogov gotove, določene svote denarja. Odtod še danes nemški izraz „Nadelgeld“, ki pomenja zdaj denar, ki ga daje mož ženi za njene osebne potrebe, kakor za obleko, perilo, lepotičje itd. Pri plemiških rodbinah so včasih določevali to vsoto celo pred zakonom in si jo zapisovali v ženitvanjsko pogodbo. Danšanes so pa šivanke jako cene, ker se izdelujejo s stroji v velikih množinah.

x **Kaznovana nečimurnost.** Švicarski dopisnik nekoga londonskega lista ve poročati iz Curtha naslednjo zgodbo. Neke zelo fina ženska, ki je imela nečuvno visoke pete na čevljih, je hotela prekoračiti železnično progo. Naenkrat pa je obtičala peta desne noge v tiru mestne železnice. Poskus, izdreti nogo iz tira, je bil brezuspešen! Nastane oviranje prometa. Obstati je morala cela vrsta vozov. Ljudstva se je nabralo vse polno. Pride policaj. Pozove fine žensko, da potegne peto iz proge. Ženska zatrjuje, da ji je to nemogoče. Policaj jo pozove, da naj sezuje čevlje. Ker se ona temu upira, ji policaj prigovarja, nato pa žuga s silo. Nič ni pomagalo. Policaj se po bliskovo pripogne k tlom, odreže pripone na čevlju in vzdigne kvilsku njeno nogo. Velikanski smeh. Nogavice so bile raztrgane! Uganka je bila na mah rešena, zakaj se je tako krčevito branila, izdreti iz čevlja nogo. Na zunaj vse sijajno, znotraj raztrgano.

x **Ženska lončarski mojster.** V Bremeu je neka žena napravila izkušnjo za lončarskega mojstra,

„Titania“

886

Nenavadno hiter razvoj pare.

Pošilja se na poskušnjo.

Tisoči že v rabi.

Zahtevajte cenike.

Zivinsko krmo.

Vsako kurivo porabljivo.

70 odst. kuriva se prihrani.

Zastopniki se iščejo

„Titania“ parilnik se lahko uporabi tudi za kuhanje žganja če se prdene zato posebna priprava.

narejeni iz kovanega železa in kovinaste pločevine, torej nenokverljivi.

„Titania-Werke“, Wels 136, Zgor. Avstrijsko
 Največja specialna tovarna za parilnike na Avstro-Ogrskem.
 Glavno zastopstvo **Franc Asen, Gradec, Mariborska 22.**

40 klavirjev in harmonijev

boljbolji pianini, Steinhilber in Hörgel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in dinole

dvornih tvrdk Bösendorfer, M Heitzman (naj sodno zapris. strokovnjak in učitelj, Glasb. Matice' Kongresni trg št. 15 (Zvezda, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikat ali slabega b'aga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsakdo na obroke po prvovrsten instrument gori imenovanih slovihih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri m n klavir, p stane tudi lastnik istega d čim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb violn, harmonik, citer, tamburic itd po najnižjih cenah Zamenava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in cenno. 968

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram i prazniti prostore, prodam torej **vs a pohištva nizko pod lastno ceno**, kot **elegantna pohištva za spalne sobe in obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Neverjetno nizke cene! Neverjetno nizke cene!

Josip Kolarič, mizarski mojster Maribor
 Franc-Jozefova cesta 9.

Velika narodna trgovina

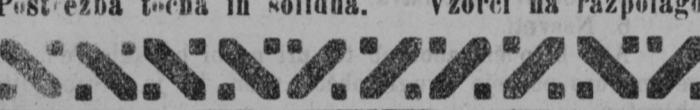
Karl Vanič : Celje

Narodni dom

81

priloga bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno k asne novosti za pomlatske obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanki pod ceno.

Postrežba točna in solidna. Vzorec na razpolago.

Dobro blago točna postrežba **Kdor** Edina slov. trgovina z železnicarji

si hoče prihraniti denar

1169 kupi vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug

v O možu, p družica Velika nedelja.

Največja zaloga manufakturnega blaga, kakor sukna, druka, hlačvine, platna itd Vse vrste specerije, na finejše moke, kave itd Največja zaloga vse vrste železnice, kakor tudi vsi kovi za mzarje in stavbe po najnižih tovarniških cenah. — Kupnje zrnje, kakor pšenico, rž, fižol itd. potem jajca, suhe gobe, percatino vedno po najboljših dnevnih cenah.

Striček! teta, dajte se preprositi, Palma podpetnik je treba nositi!

Mlin v Kaniži p. Pesnici

Uljudno naznanjam p. n. odjemalcem, da je moj umetni pa ni mlin v Kaniži po preuredbi zopet začel delovati. — Sprejme se tudi mlinarski **učenec**. Ve espoštovanjem

156 Fr. Ehrlich.

Franc Pleteršek,

zaloga pohištva

Maribor, Koroška cesta št. 10 nasproti Cirilove tiskarne

priloga svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa naroto pohištvo, za soalico jedilnice in kuhinje. Di vane, vložke, matra e, stole in ogledala Oroske železane poselje. Vse doma e delo, solidno tako, da je vsaki odj-malec zadovoljen Prav nizke cene. Kršcansko ljudstvo kupuj pri Slovencu.

61

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovnica in častni diplom k zlati kolajni

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzročajo voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških s určeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcelona.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra & K 2:60 in po 1 liter & K 4:80.

445

trgovina Na drobno! Trgovina z specerijskim blagom Na debelo! moko in dež. pridelki

Ivan Ravnikar

Celje, Graška cesta 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiva semena** n. pr. jasmeno domačo in nemško deteljo, pesu ravnino in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrina in cvetlična od trdke Mauthner 65

Glavna zaloga vrvarskega blaga **Solidna postrežba** Glavna zaloga suhih in oljnatih barv

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna prip. nana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih in zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta Vsak Slovenec naj zahteva moj novi **veliki cenik**, katerega dobi zastoj in poštnine prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in postene potrebe

FLORIAN

694-6

prjatelji moj,
 Ge na vsako pot z menoj!
 Ker se večkrat z njim krepčam,
 Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in greni.

Pazite na pristnost!
 Posebno na kolodvorih!

Ker Velika noč ni več daleč, priporočam cenj odjemalcem potrebne **velikonočne gnjati** (šunk.) pravočeno naročiti, in to tem bolj, ker se že pozna pomanjkanje blaga in cena vedno rase. Jaz ponu am gnjati (šunke) povejone po graškem načinu te ke po 3—4 in pol kg. 4—5 kg, 5—7 kg za nizko ceno

Franc Gulda : Maribor

za **K. Rabus in sin Zagreb.**

160

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na svoj peti

redni občni zbor

ki se vrši v ponedeljek, dne 17. marca 1913 ob 10. uri predpoldan v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev treh članov načelstva, katerim poteka poslovna doba v smislu § 17 združnih pravil.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Sročajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob zgoraj navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu drugi občni zbor, ki bo v smislu par. 33 združnih pravil sklepal veljavno ne glede na navzoče število združnikov.

Maribor, dne 18. februarja 1913.

Načelstvo.

Darujte za Slov. Stražo!

A. Vihar & N. Novak

Koroška cesta 53 Maribor Hengasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdelujeta portale in prevzameta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

Spod. Štajersko

pri Franu Pograjc v Mariboru, na voglu Blumengasse in Quergasse zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna p. slojja, zvonove in premičnine ter — 2. proti prelomu zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življe je, ozir. doživetje in proti nezgodam za N. ž. vstrijsko oželo o zavarovalnico. 43 Pojasnila daje goreji zastop.

Goričar & Leskovšek

Graška ulica 7 Celje Rotovška ulica 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in ovitnega papirja. Svinčniki, peresniki, črnilo, radirke, kameočki, trgovske in odjemalne knjige, pisarni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izbiri od 4 vin. naprej.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank, in risalnih skladov. — Nagrobni veni in traki.

Na debelol 186 Na drobno

Alojzija Pinter

trgovec pri farni cerkvi vabi Slov. Bistrico in celi njeni okraj na kupovanje razno rsnega semena kakor: zanjivo štajersko deteljno lucerno, travno seme, peso, repo, korenje, salato, pravo in svinjko cikorijo lepi težki beli oves za seme itd.

Naletje: galico, brizgalnice, škarje, žage, motike, lopate, kose, vile, grablje, srpe itd.

Tomažovo žlndro, kajnita, kalijeve soli ima celi vagon v zalogi, zato po najnižji ceni. To je pač danes za poljedelstvo in zboljšanje travnikov naj bolj potrebno in koristno sredstvo zato se ga proda vedno več. Tudi vsake vrste rednih snovi za živino in svinje, kakor „Lukulus“, redilni praški itd., pa tudi vsako drugo železno in manufakturno blago se d. bi najboljšje pri Alojziju Pinter v Slov. Bistrici.

Izdelovalnice čebelarskega orodja

Kranjsko tržno čebelarstvo

Peter Majdič

poprej baron Rotschütz

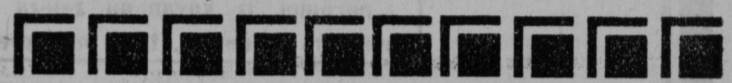
Smrek p. Višnjagora, Dolenjko

priroča vsakovrstno čebelarstvo orodje lastnega izdelka, posebno ranje vseh sistemov, vse priprave za izdelovanje A b Ž. derščevih in drugih panjev, stiskalnice za umetno satovje, rošavice, avbe, kadlnice „Smeker“ in razne druge pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge, v to stroko spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega dela, po primerno nizkih cenah, na debelo in na drobno.

Prodajalna v trgovini

Merkur P. Majdič

Celje, Graškace sta 12. 181

Vabilo na

redni občni zbor

Posojilnice v Vojniku

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. sušca t. l. ob 3. uri pop. v pisarniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
  2. Poročilo nadzorstva.
  3. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
  4. Volitev odbora.
  5. Volitev nadzorstva.
  6. Nasveti.
- Ako bi občni zbor ob tej uri ne bi bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je brezpogojno sklepčen. 213
Vojnik, dne 20. svečana 1913.

Načelstvo.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica števil. 5 — lastna hiša

opremljena z najboljšimi stroji, lastnim električnim obratom, novejšimi črkami in čednimi obrobki sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za veleč. župnijske urade: spovedne in mišinskih listke z črnim, rudičim ali morim ti kom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznane napise. — Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke oznane, napise, razgase, plačnice, prejemna potrdila i. t. d. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavetke, obojnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, nasovnice, letake in lepake s črnim in drugobarnim tiskom. — Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k predvzam in se m. dnevnim vsopredam in drugo. — Za čmarje in pridelje veselic: jedlake, vabila na ples, ljudske veselice, tombole itd., lesne rede vsi pnice, različne napise. — Za posameznike: vizitke, raslovnice, poročnice, partin žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za časne ude društev in častne občane v različnih okrajih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah. — Vsa naročila izvršijo cenno in točno.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4¹/₂%, proti tri mesečni odpovedi po 4³/₄%. Oresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¹/₄%, na vknjižbo in poroštvo po 5¹/₄%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dologove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.